

KAS GYVENA SAVO TAUTAI-
GYVENA VISAI ŽMONIJAI !
Prof. A. Voldemaras

Laisvųjų Lietuva

MES NEGALIM UŽMIGTI

Antanas Skirka

A. Gauronskas
6813 So. Talman Ave.
Chicago, Ill. 60629

Free
Lithuania

2618 West 71-st Street,
Chicago, Illinois 60629
Tel. (312) 476-3371 and 839-5531

Žydėjo dobilai ir pievos
Ir noko ant kalno rugiai,
Kai priešas mūs tautą naikino,
Palinko iš skausmo beržai.

Tėvynė palinko po Kryžium
Ir verkė visa Lietuva,
Kai tūkstančius brolių geriausių
Į mirtį lydėjo tauta.

Girdėjome giesmes ir verksmą,
Ir alpo iš skausmo širdis,
Mūs brolis jaunas prisiekė-
Kovoti, kol laisvė nušvis.

Pasklido po Sibirą broliai
Ir taigas nuklojo kapai,
Tėvynė jų skundą girdėjo:
- Mes mirštame tavo vaikai.

Kovokit už laisvę kiekvienas,
Kol priespaudos baigsis laikai!
Mylėkit Tėvynę ir laisvę,
Nes esam didvyrių vaikai!...

EINA XXXII METUS

1978 LIEPOS - JULY 1

Atskiro nr. kaina 50 ct. Nr. 13 (1284)

VAKARAI PRARADO DRĄSĄ IR RYŽTĄ

IŠ SOLŽENICINO KALBOS HARVARDE
P. ŽIČKUS

Birželio 8 d. įvyko Harvardo universiteto išleistuvės. 4,474 gavo diplomus ir aukštesnius laipsnius. Il gavo garbės daktaratus, vienas iš jų rašytojas Solženicinas. Jis buvo ir pagrindinis kalbėtojas. Jo kalbos klausėsi Harvardo universiteto kieme virš 20,000 studentų ir svečių, o taip pat tūkstančiai paskaitų salėse ir auditorijose iš specialiai tam reikalui įrengto televizijos tinklo. Solženicino kalba buvo gal geriausia, kokią kada teko girdėti. Jis palietė pagrindinius gyvenimo įvykius ir jų eigą apie pasaulio ir žmogaus išniekinimo ir net sunaikinimo problemas.

Čia duodama jo kalbos maža santrauka, nes jis kalbėjo gerokai daugiau valandos. Jis pasidžiaugė gali mybė būti geriausiame pasaulio universitete, pasveikino graduantus. Po šio jis pradėjo keliauti per pasaulio blogybes, kurias sukuria žmogus.

Kiek seniau naujas Europos pasaulis kolonizavęs kitus kraštus ir džiūgėsi tuo savo triumfu, žmogaus savistovumu ir jėga. Bet 20-ajam šimtmečiui pasirodė, kad tas triumfas yra labai trapus. Tas pergalės triumfas buvo trumpalaikis. Šiandien buvusios kolonijos atsisukusios prieš savo pavergėjus. Vakarų pasaulis dažnai einas į didelius kraštutinumus ir todėl dabar jis turis mokėti net ir už tų vusį kolonializmą. Ir kyla klausimas ar užteks jėgų apmokėti tas visas sąskaitas. O tas išdidumas ir aklumas tiesiai ir dabar. Vakarai viską matuoja pagal savo matus. Šiandien esą du pasauliai: Vakarų ir Rytų. Jie esą skirtingi. Jeigu šiandien jis kalbėtų rytuose, jo kalba koncentruotųsi apie Rytus, kada jis kalbės Vakaruose, tai jis ir kalbėsias apie juos iš to, ką jis jame mato.

Vakarų pasaulis praradęs ryžtą, visos Vakarų valstybės, visos partijos ir Jungtinės Tautos esančios tokios. Tas ypatingai matoma vadovaujančiose grupėse. Žinoma, esą žmo-

nių su ryžtu ir supratimu, bet jie ne turi įtakos ir jų niekas neklauso. Politiniai ir intelektualiniai biurokratai rodo depresiją ir pasyvumą. Jų veiksmuose, kalbose esąs neryžtingumas, silpnumas, baimė, neviltis ir net moralinis nuosmukis. Tačiau, kada jie turi reikalų su silpnaisiais, tada jie parodo net savo aroganciją. Ir yra be žodžių ir suparalyžuoti, kada turi reikalų su stipriomis valstybėmis ir agresoriais, net ir teroristais. Vakarai skelbia, kad valdžios turinčios tarnauti žmonėms, žmonės turi būti laisvi ir be baimės savo teisinguose darbuose. Tačiau paskutiniu laiku atsiradusios šalpos valstybės (Welfare state). Visiem piliečiams buvo garantuojamas visoks gerbūvis ir laisvė, o kur su tuo nueita? Apie tokias laisves, kokios dabar naudojamos, nei mūsų tėvai, nei seneliai bei protėviai net nesapnavo. Šiandien žmonės užvaldęs materializmas ir iškraipytas laisvės supratimas. Vakaruose visi išleisti įstatymai ir teisinės normos interpretuojamos kaip kam patinka ir kaip kas nori. Jis pats praleidęs visą savo gyvenimą komunistinėje sistemoje, bendruomenėje, kur nėra jokios teisės ir žmogus visai beteisis. Tačiau blogai esą ir su Vakarų teise, kuria lygiai ar dar daugiau naudojasi blogis. Blogis dažniausia eina paviršiumi, o gėris nuslopinamas. Ir tą daranti Vakarų žinių tarnyba. Žinoma, pati žinių tarnyba naudojasi neribota laisve, kokios ji nepripažįsta kitiems. Ką ji duoda už tą neribotą laisvę? Kokią atsakomybę neša prieš žmones ar prieš valstybę? Jokios. Žinių tarnyba nėra renkama ir ji prieš nieką neatsako. Jeigu ji panorą ką iškelti - iškels, jeigu panorą sunaikinti - sunaikins. Jie dažnai sufabrikuoja žinias ir jas skelbia. Ir taip ta neteisėybė ar iškraipymai skleidžiami. Ji kartais gerus žmones sužlugdo, o blogus, teroristus ir net žmogžudžius padaro herojais.

Sektinas Pavyzdys

V. K. VILKAITIS

Žinome, kad kairiųjų pažiūrų inteligentija ir "vyresnieji kultūrininkai", kurie sudarė ir rėmė pirmąsias tarybines valdžias Lietuvoje, susidūrė akis į akį su rusiškąja imperializmu, neteko nuovokos. Jų reali reikšmė tautos politinei samonei nebuvo didelė (jų nusikaltimai - tai kitas dalykas). Iš tikrųjų partizaninio karo (1944-52) reikšmė buvo didesnė. Bet, jei ne vienas ir norėtų galvoti, kad tas karas buvo nutrauktas politinio apdairumo ir realizmo šviesoje - faktas, kad partizanai buvo fiziniai sunaikinti. O komunistiškieji pareigūnai, išniekinę ir išprievartavę savo žmogų pagal "visų mokslų mokslus", patys išsimetė ir atitrūko nuo gyvosios Lietuvos politinės samonės.

Atrodo, kad šiandien Lietuvoje nėra "nei vieno" lietuvių, kuris nuosirdžiai remtų rusų primestą politinę santvarką. Tą patį galima pasakyti ir apie Lietuvos mažumas, pavyzdžiui, žydus. Įkyri indoktrinacija ir įvairūs įsakymai bei nurodymai, kurie "lyte lyja iš viršaus", atbaidė ir tuos, kurie, kilę iš žemesnių visuomenės sluoksnių, tikėjosi "išgany. mo". Aišku, ir šiandien yra karjeristų ir konformistų, kurie stovi drausmės sargyboje, gyvena kitų sąskaiton ir remtų bet kokią politinę santvarką už sąją skatikų.

Taigi, politinė aikštė Lietuvoje yra apleista ir dažniausia tuščia, ir tie,

kurie išdrįsta toje aikštėje viešai pasirodyti, yra tam nepasiruošę ir be pavyzdžio. Okupuotame krašte kitaip ir būti negali: gyvoji opozicija yra užgniaužta ir persekiojama, o taip vadinami tarybiniai idealai-tikrumoje rusiškasis imperializmas-veikia atgrasinančiai.

Iš to, ką žinome, išsivijus sovietologai daro įvairias išvadas. Pav., Lietuvos politinės samonės formavimas esąs teįmanomas išsivijimo. O kas liečia TSRS, esą "norime padaryti ją civilizuoja, atsakinga šaliu" - ne rusų tautai, bet visą TSRS kaip tokią! Tai yra "a lot of bull - shit" ir geriausiai atveju, tai naivus galvojimas, o blogesniu atveju, tai pragaištingas įtaigojimas, ar net bloga valia. Ir tie patys "specialistai" aiškina, jog, kai toji (rusų sukurta) sistema pradėsianti byrėti, tai ji byrėsianti ne nuo Maskvos, o nuo Varšuvos... Pastebėjime, jog kiti sako, nuo Pekingo... Žodžiu, trūksta žodžių.

Neabejotina, jog civilizuoti TSRS, ar - su sąuja skatiku-ieskoti rusų palankumo, yra nepraktiška. Geriau dėkime pastangas pakeisti Vakarų valstybių užsienio politikos kryptį ir aplamai Vakarų visuomenės nuomonę (viešąją opinią). Tam turime pavyzdį Australijoje.

1972-75 m. Australiją valdė socialistai - Australian Labor Party (A. L. P.). Ir jie pasielgė kaip tie Tyslia

Jurgis Juodis

AMERIKOS GROŽIS IR ROMANTIKA
Liepos 4 d. proga

Aliėjus

GELBĖKIM LAISVĘ IR DEMOKRATIJĄ

V. PETKŪNAS

Skaitant pasaulinę spaudą vis dažniau užtinkame straipsnius apie įvykius Afrikoje. Demokratinė spauda pradeda aiškiai rašyti, kad Kuba, padedant Sovietų Rusijai, okupuoja Afriką. Jie stiprina marksistinę režimą Angoloje, Mozambike, Zambijoje. Jie padeda įsigalėti komunizmui Etiopijoje, nori įvesti marksizmą Eritrejoje ir organizavo sukilimą Zaire.

Fidel Castro, Brežnevas ir komunistų šalininkai tuos pranešimus neigia, bet pabrėžia, kad "fašistiniai diktatoriai" naudoja barbariškus metodus ir tuo iššaukia savo valstybės sukilimus. Tų valstybių vadai kartais prašo kitų draugiškų valstybių pagalbos.

Jie bando įrodyti, kad Kubos ir sovietų intervencija Afrikoje yra Amerikos CIA dalyvavimo paseka, laisvinant Angolą iš Portugalijos kolonializmo. Jie skelbia, kad CIA buvo organizavusi nacionalistų grupę priešingą tautos nariams. Tik dėl Kubos ir sovietų intervencijos karas prieš nacionalistus buvęs laimėtas ir skerdynės sustabdytos. Tačiau jie nutylė, kad kautynės laimėjus, tūkstančiai nekaltų žmonių buvo nužudyti vien dėlto, kad jie nebuvo komunistai arba jiems nepritarė. Žudynės ten tebevyksta. Komunistai veikia visomis kryptimis. Skleidžia marksizmo idėjas visoje Afrikoje.

Afrikos komunistinėse valstybėse yra organizuojamas partizanų teroristų apmokymas. Teroristai parengiami nuversti "fašistines diktaturas" ir įvesti "komunistines diktaturas".

Neseniai Etiopijos vyriausybė pakvietė Kubą ir Sovietų Rusiją padėti numalšinti sukilimą Eritrejoje. Londono Daily Mirror korespondentas John Pilger, kuris neseniai lankėsi Somaliijoje ir Eritrejoje ir pats tiesiogiai stebėjo tuos įvykius, konstatuoja, kad jau 17 metų, kai eritrečiai kaunasi dėl savo laisvės ir egzistencijos. Jis pažymi, kad eritrečiai yra tautiniai susipratę žmonės, turi istorinę ir juridinę teisę laisvės reikalauti. Eritreja prieš antrąjį pasaulinį ka-

rą buvo okupuota italų. Po karo buvo administruojama anglų, o vėliau priverstai perduota Etiopijos karaliaus Haile Selassie žinion. Karalius uždraudė vartoti jų kalbą ir juos badu naikino. Daug kas atsimena 1970 m. spaudą, kurioje buvo aprašomas nežmoniškas badas Eritrejoje. Badas valdžios buvo palaikomas, kad kuo daugiau žmonių išmirtų.

1977 m. gale Eritrejos išsilaisvinimo karas, padedant Somališkai, jau buvo laimėtas ir Eritreja galėjo pradėti laisvą nepriklausomą gyvenimą. Bet vėliau politinės aplinkybės pasikeitė. Marksistinė Etiopija nutraukė santykius su Amerika ir pakvietė Kubą ir Sovietų Rusiją padėti sutvarkyti Somalią ir Eritreją. Pažymėtina, kad JAV užuot padėjus Eritrejai patarė Somališkai savo jėgas atitraukti, o Eritreją palikti vienai.

Šiomis dienomis, vadovaujant rusų karininkams, jų apginkluotos Kubos ir Etiopijos kariuomenės pradėjo kontrofenzyvą. Esant didelei ginklų ir kariuomenės jėgų persvarai ir Amerikos reikalavimui, Somalijos kariuomenė atsitraukė iš savo ribas, o Eritrejos kariuomenė ir gyventojai palikti masiniam naikinimui.

Kol dar ne vėlu, gelbėjime pasaulio laisvę ir saugumą, jungiant visas pavergtas ir laisvę mylinčias tautas į vieną galingą bendriją, kuri pareikalautų Ameriką ir kitas laisvas demokratines valstybes pakeisti užsienio politiką, neleisti jėga komunistiškų santvarkų plėsti, bet demokratines laisvės vardu reikalauti, kad tuoju visame pasaulyje būtų įgyvendintos žmogaus teisės. Visoms pavergtoms tautoms turi būti gražinta nepriklausomybė. Šių reikalavimų vykdymas turi būti pradėtas ten, kur teisės visiškai neegzistuoja ir žmonės laikomi vergijai, būtent - Sov. Rusijoje. Vėliau demokratijos įgyvendinimas mažose valstybėse bus visai lengvas.

Kol šie humanizmo reikalavimai nebus pradėti vykdyti, reikalauti, kad demokratiniai kraštai sustabdytų marksistiniams kraštams ekonominę pagalbą.

IŠVEDŽIOJIMUS PAPILDANT

Vyt. S.

Dažnai tenka griebtis plunksnos ne todėl, kad gimė kažkokia mintis, kuria norisi su skaitytojais pasidalyti, bet atvirkščiai: lietuviškoje spaudoje pasisėmus "nedasakytų" išvedžiojimų, norisi būtinai paklausti kodėl, va, skaitytojas buvo paliktas "nei pakartas, nei paleistas..." Kodėl kalbama šabloniškais abstraktais ir nei pusės žodžio neužsimenama realybė?

Esu tikras, jog dauguma išeivijos lietuvių tvirtai tikime, jog sovietų imperija grius. Mes tikėjome tuo atsidūrę tuojau šioje pusėje už dangos. Žinoma, kas paspartins jos griuvimą, kada grius, kokioje formoje tas griuvinas įvyks, štai čia ir ieškome galvų, kurios mus apšviestų. Buvo tokių, kurie tuojau po karo tvirtino, jog greitai į namučius ant tankų grįšime. Kitas sakė, kad ilgai teks laukti, bet... sulauksime. Šiomis dienomis tenka skaityti, jog "greičiau anksčiau negu vėliau" sovietijos režimas pakriks...

"Tėviskės Žiburiuose" dr. A. Štromas, žvelgdamas į Lietuvos 22 metų nepriklausomybės laikotarpį, sovietiją, šaltąjį karą, išeiviją ir kt. savo sieksniniame straipsnyje tvirtina, jog "pirmą kartą atsirado realios galimybės Lietuvos padėčiai pasikeisti". Kodėl tos galimybės atsirado? Tuojau ir atsakoma: "Atsirado todėl, kad dabar aiškiai pasireiškia sovietinio režimo sustabdomas efektingai tvarkyti krašto reikalus..." Ir štai skaitytojas sužinojo ko iki šiolei nei sapne nesapnavo. Bet sakinytis tęsiasi: "...visi tie politinio silpnumo požymiai, kurių tolimesnis vystymasis anksčiau ar vėliau (ir greičiau anksčiau, negu vėliau) turės atvesti į to režimo pakrikimą, į jo subyrėjimą ir į naujos ekonominės bei politinės santvarkos Sov. Sąjungoje susikūrimą".

Tai va! Dabar visiems aišku, jog "anksčiau ar vėliau", bet "greičiau anksčiau, negu vėliau" pakriks ir subyrės. O galbūt jau "anksčiau" būtų subyrėjusi jeigu Vakarų pasaulis ir ypatingai JAV to režimo neramstytų? Nejaugi šis žinomas faktas (ar kai kam nežinomas) neturi jokios reikšmės, kad straipsnio autorius apie tai nieko nemini ir jokių išvadų nedaro? Argi šių dienų išprūsusiam

The Birch Log

AR TEDDY VARŽYSIS SU JIMMY?

John F. McManus

Belmont, Massachusetts - 1968 m. pradžioje prezidentas Lyndon John. son'as tautinėje arenoje numetė bombą, paskelbdamas, jog nesiek. siąs perrinkimo. Dabar, J. Carterio populiarumui krentant bedugnėn, Johnson'o mosto pakartojimas prieš 1980 m. rinkimus, yra ryški galimybė.

Prezidento Carter'io, kaip to vyriausio lyderio, efektyvumas gali būti įrikuotas į žemiausią kategoriją. Jo vienintelis tikras triumfas yra išdavikiškų Panamos Kanalo sutarčių ratifikacija, nežymia prsvara Senate - vargu triumfas tautai. Jei šis neįtikėtinas veiksmas ir suteikė malonumo užkulisyje esantiems karaldirbiams, kurie nežino, ką buvusį rietutį ūkininką į Baltuosius Rūmus įstūmė, tai politinė kaina jam ir daugeliui už sutartį balsavusiems senatoriams, bus neišmatuojama.

Kennedy Užkulisyje.

Kita priežastis, kuria galima tikėti, kad Carter'io brikutis serga baigminių pūkščiojimų, yra patvarus Ted Kennedy kandidatūros 1980-tiems metams piršimas. Neseniai bostoniešis "Christian Science Monitor" paviešino, kad Kennedy jungia pavarą Carter'ui pulti, Kennedy įstaiگا šią žinią paneigė, bet visas reikalas atrodo lyg reklaminis pratėkis.

Taip nutiko, kad gegužės mėn. 7 d. viešosios nuomonės kūrėjas (bet ne viešąją nuomonę pranešantis) Gallup'o apklausinėjimas paminėjo, kad Teddy pirmąjį prieš Jimmy kaip demokratų pasirinkimas 1980-tiems metams. Šiuos davinčius patiekdamas, George Gallup nurodė, kad laike jo 43 metų praktikos, tik vieną kartą anksčiau pareigose esąs prezidentas, nelaimėjo tokio apklausinėjimo. Ši reta išimtis - staigmena - buvo L. Johnson'as, prieš jam atsi sakant kandidatūros 1968 metais.

Kennedy Registras.

Ką Ted Kennedy atsiinešų į Baltuosius Rūmus? Tikrai sunku būtų rasti kitą, kuris būtų palankesnis didžiuliai vyriausybei, ar sugulimui į vieną lovą su komunistais ir demon-

skaitytojui 30-ties metų šablono turėti pakakti?

Aišku, kad šitoks komunistinio režimo ramstymas yra nereklamuojamas ir kasdieniniame amerikoniškame laikraštyje apie tai neužsimenama. Vistik, per ilgesnį laiką, žinutė po žinutės, dažniausiai žurnaluose, sužinome, jog sovietijai smarkiai gėbštima. Italai, švedai, vokiečiai, suomiai ir, žinoma, amerikiečiai pradedant nuo viešbučių statybos, dujų taktų tęsimo, Maskvos aerodromo moderninimo, automobilių ir sunkvežimių fabriku, geležies ir popierio kompleksų, technologija, kompresorių stotimis, užtvankų statyba, paskolomis ir kitais įrengimais, raudonasis režimas smarkiai tvirtinamas. Štai paskutinėmis žiniomis U.S. News&World Report sako, kad amerikiečiai net Latvijos uostą Ventspils modernina. O kur satelitinį kraštų ekspertai, kurie sovietijoje darbuojasi? Trūkstant darbo įėjai, net 30,000 bulgarų padeda "rojų" statyti.

Ar ne juokinga, kada amerikiečiai prie Kamos upės, Rusijoje, sunkiųjų sunkvežimių fabriko stato, tuo pačiu laiku Amerikos angliakasiai turi laukti 5 mėnesius iki vietinai fabrikai jiems sunkvežimius pristato. (Business Week, gegužės 8 d.).

Grįžtant prie "anksčiau ar vėliau" galima paminėti ir ruso disidentą Almariko knygą, kyrioje jis klausė ar sovietija išsilaikys iki 1984 m.? Šiandieną tas pats autorius, jau profesorius Harvardo universiteite, savo nusistatymą pakeitė ir savo išvadą atšaukė...

Tai gi, ar Almarikas ar dr. Štromas, kurie dar tik svečiai Amerikoje ir ypatingai nesusipažinę su šių dienų Amerika, kuri remia tą komunistinę, tikrai nesugebėtų įtikinti čia gyvenančius bei vietinę politiką sekančius. Skaitant tokius straipsnius savaime susiduriama su lėkšumais, stoka išmąstymo bei žinių trūkumu pažvelgti į reikalą platesniu bei gilesniu mastu. Nėra, kaip amerikiečiai sako "pro" & "con", kur skaitytojas būtų priverstas susimąstyti.

Štai "L.D." žurnale J. Jurkūnas teigia: "Trečias reiškinys mėginąs mūsų tarpe sudaryti du frontus, tai ne pasitikėjimo Amerika frontas. Tai defetistinis reiškinys".

tavimui mūsų tautos gynybai.

Daugumas amerikiečių galvoja, kad mokesčiai finansuotų maisto kortelių dalinimas streikuojantiems yra neteisu, bet senatorius Ted balsavo už tokį pasiūlymą. Jis taip pat balsavo už darbovietės naikinančias minimalinio atlyginimo įstatymus; už 5 milijonų dovanelę proabortiniam, šeimas paneigiančiam, Tarptautiniam Moters Metų cirkui; už įsakymą montuoti brangius ir pavojingus oro mašius automobiliuose; už Social Security mokesčių pakėlimą ir už bet koki įsivaizduojamą federalinės galios praplėtimą.

Ted Kennedy balsavo už desperatiškai reikalaujant B-1 bombonešio gamybos sustabdymą; už reparacijų Šiaurės Vietnamui mokėjimą; už užsienio pagalbos pasauliui tęsimą, net už leidimą netiesioginės paramos komunistiniams Laosui, Vietnamui ir Kambodijai. Jis taip pat balsavo už prokomunistinio Paul Warnke, mūsų nusiginklavimo derybų vedėjo, patvirtinimą; jis, kaip ankstyvas pritarėjas, vadovavo "parado eisenai" reikalaujančiai kanalo atidavimo; mažiausiai tris kartus balsavo pasinaudoti mokesčių pinigais abortams - pagal pareigą; ir net balsavo prieš galimus suvaržymus liečiančius federalinius nuostatus priverstinam vaikų autobusais vežiojimui. Jis pareikalavo išspręsti "Taiwano Problemą", lyg dešimtmečiais esąs mūsų sąjungininkas, būtų neramumų šaltiniu Azijoje. Jis taipogi yra žymiausių siūlytoju socialinės medicinos JAV įvedime - nežiūrint akivaizdžios suirutės, kur toks projektas Anglijoje ir kitur yra sukėlęs.

Trumpai, Ted Kennedy tebėra katastrofa Amerikai. Nežiūrint to, jis atrodo pasiruošęs didžiojo laimikio siekti. Jis žino, kad 1974 m. nugalėimai su David Rockefeller'iu ir aukščiausiais sovietų vadovais uždaruose susitikimuose Rusijoje, padarė jį priimtiniu tiems patiems karaldirbiams, prieš kuriuos Jimmy Carter šliaužiojo. Su tokios rūšies registru, Ted gali bandyti 1980 metais į Baltuosius Rūmus patekti.

© 1978 The John Birch Society Features

Kągi, pasakyta gana trumpai ir drūtai! Tik ir čia reiktų pradėti nuo pradžios, kad galima būtų šitokius "drūtgalius" suvirkinti, nes Ameriką yra labai plati, sudėtinga, įvairi, kosmopolitaniška, nepastovi... Ameriką sudaro patriotai, komunistai, internacionalistai, Weather underg-round (raudonieji teroristai), dievo-baimingi žmonės, minkštūnariai li beralai, lietuviai bendradarbiautojai ir kt. Amerikos Valstybės Dept., Kongrese, Senate, turime pasiūlymus, kraštui gerovės trokštančių vyrų ir moterų, bet ten sėdi ir tokie, kurie ardo Amerikos saugumą, išduoda krašto paslaptis, meluoja krašto gyventojams, kur kyšis pateisina užimamą vietą, kur nusižengimas ir krašto konstitucijos apėjimas yra kas dienisinis reiškinys...

Tai gi apie kokią Ameriką kalbama kad galima būtų tą "defetistinį reiškinį" pateisinti arba atmesti?

Nejaugi dabar imsime ir akiai pasitikėsime, kaip kad buvo ruzveltine Amerika pasitikėta? Jeigu dar prisiminsime, jog Ruzvelto dešinioji ranka buvo Hopkins (išdavęs rusams "Manhattan projektą"), o Yaltaje vyr. patarėju buvo Hissas, nuteistas kaip krašto išdavikas, tai darosi s-tačiai nepatogu...

Kalbant apie pasitikėjimą galbūt vertėtų prisiminti tuojau po karo įvykdytus priverstinius pabėgėlių sovietijon grąžinimus. Didžiosios Britanijos ministerio Edeno planas, su Amerikos pagalba, pasiuntė miršiai kelis milijonus žmonių, kurie net patys žudėsi prieš pakraunant juos į prekinius vagonus. Pravartu būtų ir Valstybės Dept. pareigūno Sonnenfeldto "doktriną" prisiminti, jeigu peršamas aklas pasitikėjimas.

Vėrta čia ir sekančią ištrauką iš V. Braženo knygos "Samoklas Prieš Žmoniją" prisiminti, kur jis laikraštiniškai Paul Scott cituoja: "Baltųjų Rūmų seminare užsienio politikos reikalais suruoštame įvairių žvalgybos pareigūnų informavimu, į paklausimą ką JAV vyriausybė darytų tuo atveju, jei ateityje Lenkijos darbininkų streikai ir riaušės priverstų prie komunistinės ano krašto vyrų riaušybės sužlugimo, buvo duotas tiesus ir aiškus atsakymas: Mes padėtume rusams pastatyti naują komunistinę vyriausybę. Jeigu norime atsiekti taikos ištiesai kartai, mums reikia pastovumo už geležinės uždangos..."

Galbūt senatorium Church(D-Idaho) ir jo klika, kuri žlugdo JAV saugumą, verta pasitikėti? O galbūt prezidento patarėjas ir marksizmo garbintojas Z. Brzezinski, kurio "suartėjimas su komunizmu" politika taip smarkiai bandoma įgyvendinti, galėtų užkirsti pasitikėjimo dorybę?

Na tikrai, šių dienų Amerikos teismas, ypatingai Ft. Lauderdale, Floridoje, turėtų būti mums pasitikėjimo akstinas. Tik gaila, kad iš Izraelio atvežtas "liūdininkas" vietoj, kad pirštu parodys į Fedorenko, "atpažinti" vietinį floridietį ir dar... žyda. Kitas "liūdininkas" tvirtai tarė, kad Fedorenko žydas šaudė, bet kada buvo paklaustas ar jis matė, turėjo prisipažinti, jog ne, nematė, bet kiti jam sakė... Betgi "teismas" tęsiasi, "liūdininkai" liūdią... Ir čia taip pat būtina turime neužmiršti, jog TEISMAS YRA DALIS AMERIKOS.

Oi, daug citatų, įvykių, išdavy, liečiančius pasitikėjimą galima būtų čia prirašyti, bet jau tikrai turėtų būti aišku, jog liberaliniu establishmentu tik naivus žmogus gali pasitikėti. Vaidinkime, jog jie yra mūsų "užtarėjai", bet nedrįskime, pas juos svečiuodamiesi, užsnūsti.

Šį Kartą Nepataikė

J. K A D A G Y S

Mūsų pavergtos tautos laisvinimo darbas yra sunkus ir komplikuotas. Jis, be kita ko, reikalauja tarptautinės politinės raidos gero pažinimo, mums palankių situacijų teisingo įvertinimo ir teisinga kryptimi visų mūsų pastangų nukreipimo.

Deja, mes negalime pasidžiaugti, kad mūsų veiksniai šioje mūsų pagrindinės veiklos srityje, dirbtų pozityvų darbą vieningai - sujungtomis jėgomis. Čia kaip tik ir yra mūsų silpnybė, mūsų veiklos nesekmė, didžioji mūsų nelaimė, o priešui džiaugsmas. Mes bėgiojame, blaškomės, eikvojame laiką, energiją ir lėšas, o rezultatai nėra per daug džiuginantys. Tiesa, reikia pripažinti, kad esame pasiekę ir žymių laimėjimų. Vienas iš tokių yra ALTOs pastangomis pravesta Kongrese rezoliucija, Pabaltės kraštų įjungimo į Sov. Sąjungą reikalavimas. Tai yra gan didelės laimėjimas, kai Kongresas įpareigoja šio krašto vyriausybę niekad nepripažinti Sov. Sąjungai Pabaltės prisijungimo. Nemažas laimėjimas buvo

Amerikos Pabaltiečių Jungtinis komitetas posėdžio metu Washingtone, gegužės 22 d. Lietuvių, latvių, estų atstovai buvo suvažiavę aptarti ateities veiklos. Iš kairės: Amerikos Lietuvių S-gos pirm. Janis Riekstinš, Amerikos Estų Tautinės Tarybos pirm. Juhan Simonson, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. K. Bobelis. Stovi iš kairės: komiteto reikalų vedėjas Janis Bolsteins, Olgers Pavlovskis, Maria Pedak-Kari, Maida Kari ir dr. Jonas Genys.

JAV UŽSIENIO POLITIKOS KRYPTYS

- VIL-TIS -

JAV užsienio politikos kryptis pastarosiomis savaitėmis pasidarė sunkiai besuvokiama ne tik šio krašto piliečių bei politikų ir diplomatinė analizuoju. Prezidento Carterio pagrindiniai užsienio politikos patarėjai, traukia prezidentą visai priešingomis kryptimis.

Valstybės saugumo klausimais patarėjas Lenkijoje gimęs prof. Zbigniew Brzezinski laikomas Sovietų Sąjungos politikos ekspertu, yra kietos, griežtos linijos šalininkas. Jis ragina prez. Carterį prieintis Sovietų bei kubiečių karinėms aferoms Afrikos valstybėse ir Viduriniuose Rytuose. Taip pat prof. Brzezinski neteikia daug reikšmės ginklų apribojimo sutarties (SALT-II) deryboms ir priešingas detentės politikai.

"Kietosios" politikos linijos šalininku yra ir Gynybos sekretorius Harold Brown. Jis palaiko Z. Brzezinskio nusistatymą dėl Sovietų ir Kubos aferų ir reikalauja, kad į tai būtų tinkamai reaguota. Jis taip pat priešingas prez. Carterio ir Ginklų tų pajėgų jungtinio štabo vadų nusistatymui ištraukti JAV kariuomenę iš Pietų Korėjos, o taip pat ir dėl B-1 bombonešio gamybos sustabdymo. Tačiau H. Brown nepritaria Brzezinskio pastangoms visiškai užblokuoti SALT -II derybas.

Valstybės sekretorius Cyrus Vance yra vad. "minkštosios" politinės linijos puoselėtojas. Jis laiko, kad su Sovietais tvirtos strategijos ginklų apribojimo sutarties sudarymas yra vienas iš pagrindinių JAV užsienio politikos uždavinių. Vance'as nusistatymą remiantieji jo vyresnieji padėjėjai irgi ragina neperstengti, reaguojant į Sovietų bei kubiečių kišimąsi į Afrikos reikalus.

"Minkštosios" politinės linijos šalininkas yra ir jaunasai prez. Carteris.

ir Lietuvos pavergimo klausimo iškelimas Belgrado konferencijoje. Žodžiu, kai mūsų krašto laisvinimo reikalas gerai paruošiamas ir tinkamas būves įstatomas, tai ir rezultatai būna teigiami. Bet dažnai būna ir neseekmingų ėjimų dėl mūsų nekoordinuotos veiklos laisvinimo darbe.

Nepersenai skaitėmė savoje spaudoje žinią, kad JAV LB Centro v-bos pirm-kas A. Gečys su R. Česoniu lankė pas Amerikos ambasadorių prie Jungt. Tautų Andrew Youngą ir įteikė jam atitinkamą memorandumą Lietuvos laisvinimo reikalui. Memorandumas ištisai mūsų spaudoje nebuvo paskelbtas, o tik jo turinys A. Gečio buvo atpasakotas. Iš visa ko atrodo, kad su šiuo vizitu buvo šį kartą smarkiai prašauta pro šalį.

(Nukelta į 6 psl.)

rio draugas, dar nebaigtas kepti politikas Andrew Young, JAV ambasadorius Jungt. Tautų organizacijai. Jis stengiasi prezidentą įtikinti, jog Afrikos valstybių konfliktai yra lokalinės reikšmės ir didžiosios valstybės - JAV ir Sov. Sąjunga neturi į juos kištis.

Šių keturių vyriausių Carterio užsienio politikos patarėjų ginčai, kaip "U.S. News" rašo, labai paastrėjo p katangiečių partizanų įsiveržimo į Zairo Shaba provinciją ir iššudymą kelių šimtų baltųjų, vario kasyklų technikų ir jų šeimų. Tie partizanai buvo paruošti Angolų esančių kubiečių ir ginkluoti Sovietų gamybos ginklais.

Prezidentas Carteris, nuvykęs į prezidentūros poilsio vasarnamį Camp David, užsidaręs išstudijavotų patarėjų memorandumus ir birželio 7 d., būdamas Karo laivyno akademijoje, pareiškė savo griežtą sprendimą dėl Sovietų ir Kubos karinių aferų Afrikoj ir kitur. Jis pareiškė, jog dabar "Sovietų Sąjunga gali pasirinkti arba susirėmimą arba kooperavimą". J. Am. V-jos yra vienodai pasiruošusios sutikti bet kuriam Sovietų pasirinktam atvejui. Tai nauja JAV užsienio politikos kryptis, kurią jo patarėjas Z. Brzezinski ilgesnį laiką stengėsi prezidentui įpiršti.

Prie šios politinės linijos derinasi jau anksčiau atlikti kai kurie politiniai veiksniai, kaip antai: a) Z. Brzezinski'o oficiali kelionė į Kiniją, pas Sovietų Sąjungos priešą, b) tvirtesnis JAV nusistatymas strateginių ginklų apribojimo derybose, c) JAV pagalba ir oro transporto priemonių suteikimas Katangos partizanų apsupiems baltiesiems ir d) ginklų tiekimo Somalijai atnaujinimas.

Tačiau kai kurie JAV užsienio politikos analizuotojai mano, kad šis užsienio politikos linijos "sukietėjimas" galės būti tik laikinis. Cyrus Vance tebėra oficialus JAV užsienio politikos vairuotojas ir su savo šalininkais gali nustumti Z. Brzezinskį į žemesnę poziciją ir vėl atšildyti santykius su Sovietais.

Idomu patirti kaip raudonieji Afrikos negrų "laisvintojai" ir pasaulio taikos "skleidėjai" reaguoja į prez. Carterio didelį posūkį JAV užsienio politikos didžiajam kelyje.

Kolkas negirdėti Maskvoje jokio atgarsio į Carterio išpuolį. "U.S. News" žurnalo korespondentas, reziduojąs Sovietų sostinėje ir atsidėjęs sekąs Kremliaus politinę atmosferą, sprendžia, kad raudonieji diktatoriai, atrodo, neketina keisti savo užmojų bei žygių. Ir štai dėl ko:

1) Sovietų nuomone, Carteris negali ar nenori savo pareiškimus remti veiksmais.

2) Vakarų sąjungininkai nesutiks su Carterio karingu nusistatymu.

3) Kremliaus nuomone Sovietų S-ga esanti pakankamai stipri stoti į varžybas su Jungt. Am. V-mis. Taip pat ir vakariečių politiniai ekspertai galvoja, kad Sovietai visai negalvoja atsisakyti nuo jiems naudingos politikos. Kremliaus politikai esą įsitikinę, jog prez. Carterio polit. patarėjo Z. Brzezinskio kelionė į Kiniją, pas jų aršiuosius priešus, nėra davusi Amerikai apčiuopiamų rezultatų, jokia reikšminga sutartis su Kinija kol kas nėra sudaryta.

Laisvoji Lietuva

2618 WEST 71-st STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
Tel. 476-3371 ir 839-5531

Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published bi-weekly on Thursdays by Lithuanian Regeneration Association.
Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis. Redakcinė kolegija: M. Blynas, K. Dirksis, St. Jakubickas, J. Juodis, J. Miškinis, K. Oželis, A. Rimas, V. Bražėnas, V. Semaška, K. Tautkus, J. Virbalis, Vilutis ir P. Žičkus. Įrašytas leidėjas ir kolegijos pirmininkas V. Šimkus.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJOJE LIETUVOJE nevisada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rankraščiai redakcijoje nesaugomi. Gražinami tik iš anksto susitarus. Prireikus, rankraščius redakcija trumpina ir juos taisy savo nuodžiara.

Redakcija veikia nuo 10 val. ryto iki 5 val. p.p. Ketvirtadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. p.p. Prenumeratą mėsams 10 ol. Atskiras nr 50 ct.
Subscription per year: 10 col. 50 ct. per copy.

LIETUVOS NACIONALINIO LIAUDIES FRONTO DEKLARACIJA

Vardas tos Lietuvos vienybė težydi!

Mūsų kova teisinga ir šventa
Mes nugalėsime!

TAUTIEČIAI, PATRIOTAI, POLITINIAI EMIGRANTAI,

Nacionalinis Liaudies Frontas, paskelbęs savo kovos programą (minimum ir maksimum) 1974 metais Lietuvoje, 1975 metais laisvame užsieny, dar kartą kreipiasi į visas Lietuvos emigracijos galvas, laikraščių redaktorių ir bažnyčių dvasininkų vadus, VLIKą, ALTą ir buvusios Lietuvos Respublikos oficialius pareigūnus-konsulus su giliausiu prašymu paskelbti NLF deklaraciją, proklamacijas, atsisaukimus ir politinius biuletenius laisvuose Vakaruose per spaudą ir laisvas radijo stotis: Laisvę, Laisvą Europą, Amerikos Balsą ir kitas.

BROLIAI IR SESERYS,

Ši neeilinė NLF deklaracija, išleista vadinamosios Tarptautinio proletariato solidarumo šventės proga yra skirta visiems Lietuvos piliečiams, gyvenantiems pavergtoje Tėvynėje ir laisvuose Vakarų kraštuose. Mes kreipiamės į Lietuvos žemės ūkio ir fabrių darbininkus ir dabartinės inteligentijos atstovus, į taigų ir įmonių tarnautojus, į visus tarybinius piliečius-lietuvius, kuriuos dar dega lietuviško patriotizmo ugnelė, prisidėti prie mūsų kovos už nacionalinę laisvę ir politinę nepriklausomybę, kuri šiuo labai sunkiu mūsų tautos gyvenimo momentu yra ne beviltiška, bet žadanti ir daug žadanti, jei mes visi laiku ir sąmoningai tiksliai siekdami prisidėsime prie tos kovos, teisingos ir šventos, vedančios į mūsų visų bendrą tikslą – prarastos valstybės atstatymą, Laisvos Nepriklausomos Liaudies Lietuvos sukūrimą. Nesvarbu, kad sovietinis imperializmas, pasiekęs savo kulminaciją tarptautinės politikos srityje, naudojamas visas politines machinacijas, įskaitant detentę ir kitus vadinamuosius atoslūgio plyšius, grąšina visam laisvam pasauliui, bet mes esame ištikimi ir nebeabejojame, kad ir jis eina suirti mo linkme, turint galvoje TSRS vidaus padėtį, kur visos nerusų sovietinės tautos veda pasipriešinimo kovą dėl tautinės laisvės, identiško ir politinio suverenumo (Pabaltijys, Ukraina, Kaukazas).

PILIEČIAI,

Nepamirškite, kad šiandien kaip niekad vyksta visų nelegalių grupių ir organizacijų konsolidacija ir jungimasis ir tai vienybei pasiekti gali mums vis didėja ir didės. Šiuo metu reikalinga efektyvesnė Centro koordinacija, ir tuomet laisvės galimybės dar padidės: kreipdamiesi į tikrus kovos draugus, gyvenančius JAV, Kanadoje, Anglijoje ir kitose Vakarų valstybėse, mes prašome jų tik dvasinės-moralinės paramos, paskelbti mūsų informacijas, kurių tikslas suformuoti Lietuvos viešąją nuomonę, statant pirmą politinės dienotvarkės punktą Lietuvos valstybės atstatymą ant laisvų demokratinų pagrindų. NLF jau dabar nori pabrėžti, kad ateities Laisvos Lietuvos valdyme galės dalyvauti visa kovojusi už laisvę lietuvių tauta, sudariusi koalicinę vyriausybę, kurios sudėtinį įsėdį tie laisvai rinkti Lietuvos piliečiai, kuriems laisvės ir tiesos idealai bus brangesni už visas materialines vertybes. NLF, o taip pat jo sąjungininkai: Lietuvos Laisvojo Demokratinio Jaunimo Sąjunga (egzistuojanti seniai) ir Lietuvos Patriotų Sąjunga, gimusi Vilniuje 1970 metais, dabar jau pereina į aktyvų ideologinį puolimą kultūrinio, nacionalinio ir politinio fronto baruose.

Pabuskite ir stokite į LLDJS, kuri stovėjo ir stovi nacionalinio jaunimo pirmose gretose, vesdama jus į laisvą ateitį, į tautinį atgimimą, į nepriklausomos valstybės atstatymą. NLF apeliuoja į komjaunimo lietuvišką dvasią, pareikšdamas, kad laikas jums Lietuvos komjaunime, mesti svetimus lietuvius BLKJS bilietus, automatiškai pereinant į Lietuvos Laisvojo Demokratinio Jaunimo Sąjungą, kurios programa patriotiniam Lietuvos jaunimui jau žinoma. Nors LLDJS dabar yra dar nelegali, tačiau bręsta sąlygos, ir netolimas laikas, kai ji bus legalizuota, nes tos organizacijos programiniai punktai eina kartu su humanizmo laisvės ir žmogaus ir Piliečio Teisių Deklaracijos dvasia, o taip pat jie neprieštarauja L. Brežnevo sovietinės konstitucijos paragrafams, kalbantiems apie TSRS piliečių laisvę, kurios praktikoje (nepaisant Helsinkio ir Belgrado nutarimų šiuo klausimu) nėra pilnai įgyvendintos visoje Tarybų Sąjungoje.

Lietuvos komunistai,

Žinokite, kad jūsų priklausomumas TSKP (Tarybų Sąjungos komunistų partijai) nėra garbės ir pasididžiavimo reikalas. Tarnaudami svetimos imperialistinės valstybės partijai, jūs išduodate savo tautos nacionalinius interesus. NLF esmėje nepasako prieš komunistinę ideologiją kaip tokią, bet pasisakė ir visuomet pasisakys prieš svetimą mūsų tautai ideologiją, primetą mums, lietuviams, visiems pabaltiečiams, smurtu, jėga ir aneksija. Nacionalinio Liaudies Fronto Generalinis Štabas konstatuoja, kad naujas tautos pabūdimas po ilgos ginkluotos partizaninės rezistencijos (partizaninio pasipriešinimo), prasidėjęs postalininio periodo, ypač po 1972 metų, o dar labiau po 1977 m. spalio įvykių Vilniuje, yra toks didelis ir akivaizdus, jog ir jums, vadinamieji lietuviški komunistai, laikas atsikurti pilnai, visu veidu į savo tautą, kitokiu atveju jūs galite būti pasmerkti. Neužmirškite, kad lietuvių tauta ir be jūsų pasiekė pergalę ir išsikovojo valstybinę laisvę, bet ką darysite tada jūs? Nejaugi drįsite nueiti su priešais? Argi jūs vis dar tikite sovietinio internacionalizmo šūkiams ir pasiliksite su jais, užmiršę savo tautos, savo nacijos šventus laisvės siekimus, dėl kurių mūsų didvyriška tauta sumokėjo tūkstančių gyvybių kraują. NLF siūlo Lietuvos komunistams tuoj pat peržiūrėti pozicijas, vedančias juos į tautos, ir Tėvynės išdavystės prarają. NLF, stovėdamas darbo žmonių ir tautinės laisvės pozicijose, kviečia ir siūlo visiems komunistams, aktyviems sovietinės administracijos rėmėjams, nedelsiant pereiti į nacionalinės vienybės platformą, kurios vienintelis pagrindinis tikslas nuvesti lietuvių tautą, be politinių, socialinių ir religinių skirtumų, į laimingą, laisvą ateitį, sukuriant Lietuvos Liaudies Respubliką Baltijos valstybių sąjungos rėmuose vieningoje laisvoje ateities Europoje. Gegužės pirmosios proga mes norime pareikšti, kad ši tarptautinė darbininkų šventė, kurią pripažįsta ir NLF, Maskvos paversta į prievartinę civilinę ir karinę demonstraciją, netarnauja jokios liaudies ar tautos interesams. Ji, ta proletarų šventė, dabartinėje Maskvos interpretacijoje, tarnauja darbo žmonių sąmonės slopinimui, kad užmigdytų lietuvių ir kitų tautybių, net socialistinių šalių -TSRS satelitų nacionalinius jausmus.

Chicagoje lankėsi Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio ir kitų organizacijų aktyvus veikėjas iš Kanados G. Rugienis. Ta proga aplankė Laisvosios Lietuvos redakciją ir paliko stambesnę auką.

Iš kairės - Jonas Balčiūnas, G. Rugienis ir Valerijonas Šimkus.

NLF siūlo gegužės pirmosios šventę paversti Taikos ir Laisvės Pavaršio švente, nešančią talkingoje demonstracijoje sekančius lozungus: Mes turime teisę į apsisprendimą, nacionalinę laisvę ir politinę nepriklausomybę. Mes už Lietuvos, Latvijos, Estijos valstybių atstatymą. Mes už visų tautybių nepriklausomybę, te ritorinį integralumą ir suverenitetą. NLF skelbia birželio 15 lietuvių tautos (Pabaltijo tautų) Tragedijos Dieną - Visaliaudine Gedulo Švente (organizuojamas darbo boikotas), primenant sovietinei LTSR administracijai, kad lietuvių tauta tebetęsia politinę kovą dėl laisvės, nepripažindama dabartinio status quo, kurį įstatymaiškai ignoruoja ir kai kurios laisvosios vakarų valstybės, kuriose iki šiol veikia Lietuvos Respublikos atsovybės ir konsulatai.

NLF prašo visas emigracines organizacijas organizuoti demonstracijas, nukreiptas prieš TSRS oficialias įstaigas visuose laisvuose Vakaruose. NLF pageidauja, kad laisvos radijo stotys dar kartą paskelbtų jo programą (jau skelbtą 1975 metais), o taip pat šią deklaraciją estų, latvių, lietuvių, lenkų, rusų, ukrainiečių, vokiečių prancūzų, ispanų ir anglų kalbomis. NLF Genštabas (patriotinis-intelektualinis branduolys) žinomas studentijos ir inteligentijos masėse, su nemažu kovotojų tinklu visoje respublikoje ir už jos ribų, yra plati visaliaudinė organizacija, kuri paskutiniame tu užmezgė naujus bendradarbiavimo ryšius su Lietuvos Katalikų Susivienijimu ir lietuviškojo "samizdato" Aušros leidėjais.

NLF vadovauja VLIKo ir ALTos nutarimais ir prašo jų pagalbos informacijos srityje, nes be bendros politinės koordinacijos, žinant KGB represines galimybes, konspiracinis ir nelegalus darbas yra gana sunkus. Genštabas siūlo visoms užsienio politinėms organizacijoms sustiprinti politines demonstracijas ryšium su N. Sadūnaitės ir V. Petkaus izoliacija, kalinant juos ir kitus naujai sumintuosius intelektualus ir kunigus lageriuose, kalėjimuose ar Vilniaus KGB izoliatoriuje. NLF Genštabas 1978 m. balandį įsteigė Vyršiausiąjį Ryšių Komitetą (VRK) iš trijų atstovų (speciali konspiracinė grupė) du atstovai iš Lietuvos, vienas NLF narys iš laisvojo užsienio). Tos grupės tikslas palaikyti ryšius su užsieniu ideologinio bendradarbiavimo prasme, kad būtų koordinuojamas nacionalinis darbas, tautinis laisvės judėjimas pavergtoje Tėvynėje.

Tegyvuoja Lietuvos Nacionalinis Liaudies Frontas, visų nacionalinių ir pasipriešinimo jėgų iškėpėjas ir organizatorius.

Tegyvuoja Lietuvos, Latvijos ir Estijos kovojančių tautų broliška vienybė dabar ir stipri politinė-karinė santarvė ateityje.

Tegyvuoja lietuvių ir visų Baltijos ir Lenkijos tautų draugystė, siekiant ateitį to sąjungos suartėjimo, sprendžiant buvusios Prūsijos, dabar -RSFSR srities-kolonijos, klausimą, kuri, pagal Lietuvos Patriotų Sąjungos programą, turi priklausyti būsimos Lietuvos valstybės jurisdikcijai kad būtų amžiams likviduotos rusų ir vokiečių imperialistinės užmačios etninėje Baltų teritorijoje, paverčiant Karaliaučiaus miestą Taikos ir Draugystės miestu tarp lenkų-lietuvių ir vokiečių.

Tegyvuoja demokratinė, taikinga ir suvienyta Vokietija su sostine Berlyne bei JAV ir TSRS armijų jun-

Petro Slakausko Gyvenimo Atsiminimai

(75 METŲ AMŽIAUS SUKAKTIS BIRŽELIO 29 d. ir VISUOMENINĖS VEIKLOS 55 METŲ SUKAKTIS 1978. IX.1)

Politrūko pasivadinęs Butajevs retkarčiais atvykdavo pas mane. Jo atsilankymas man nebuvo aiškus ir mes su juo į gilesnes kalbas nesileisdavome, jis man darydavo nerimto žmogaus įspūdį, kad esu labai užimtas ir pasikalbėsim kitą kartą. Butajevs mane visad vadindavo "Gaspadin Magistr", matomai dėl to, kad ant savivaldybės lenkiškos iškabos buvo įrašyta "Magistrat" (Savivaldybė).

Gegužės mėn. paskutinį kartą Butajevs atvyko pas mane neįprastai apsirėngęs, be kepurės, juodu švarku ir kariškos spalvos kelnėmis. Pažiūrėjęs į atvykėlį, paklausiau kas atsitiko. Jis, nesileisdama į kalbas, pasakė, kad jam skubiai reikalinga civilinė kepurė ir prašė ją duoti. Atsakiau, kad aš kepurės niekad nedėviu, o tik skrybėlę, bet ir jos čia įstaigoje neturiu, ateinu vienplaukis. Jis nieko nesakęs, išėjo ir nuo to laiko daugiau jo nemačiau. Gal savaite prieš šį įvykį pas mane buvo atvykę iš Sovietų bazės du kariškiai, be laipsnių, bet švariai apsirėngę ir gero elgesio. Jie man pasakė: Gražinkite mums Butajevą, o jei negražinsite, tai mes suimsime Petruškevičių ir laikysim tol, kol jūs gražinsite Butajevą. Aš paaiškinau, kad mes to padaryti negalime, esame tik savivaldybės pareigūnai ir neturime teisės kištis į valstybinius reikalus. Jie pasakė, kad jie žina mūsų teisę ir todėl prašo draugiškai tai padaryti. Po šio įvykio supratau, kad jie įtarė ir mus, dalyvavus Butajevą dingime. Nutariau skubiai apie tai pranešti Petruškevičiui, bet pastarojo niekur neradęs, pranešiau jo pavaduotojui Maksyčiui. Po kiek laiko sužinojau, kad Butajevs buvo gaudomas Vilniuje, kaip dezertyravęs iš rusų bazės karys. Policijos apsuptas jis pats nusišovė. Paskutiniai įvykiai sovietų bazėje Naujoje Vilnioje vietos lietuvių pareigūnus labai sukrėtė. Mes pamatėme, kad turime būti labai atsargūs dėl galimų provokacijų. Tuo labiau šitokią padėtį sudarė įvairūs gandai dėl mūsų vyriausybės narių iškvietimo į Maskvą ir garsiojo ultimatumo įteikimo. Ir taip 1940 metų birželio 15 d. ryto sovietų armija iš savo bazės pradėjo užiminėti svarbesnes vietas Naujoje Vilnioje.

1940 m. birželio 15 d., eidamas į tarnybą, pastebėjau iš savo bazės kareivius, vežančius sunkiuosius kulkosvaidžius. Paėjęs toliau pamačiau būrį tankų, važiuojančių gretomis po du, o toliau jau, nesilaikant gretų, tankai, lengvosios mašinos, sunkvežimiai, apbūklai ir kt. Persikėlus per didžiąją begių pervažą į Bakanausko gatvę judėjimas buvo sustabdytas ir iš stovintį mašinų pradėjo lipti raudonarmiečiai ir rinktis aikštėlėje. Tuo laiku stebėtojų nebuvo daug, kurie stebėjo einančią "vaduoti" armiją. Greit iš Vilniaus atvažiuojo du sunkvežimiai pilni jaunimo, triukšmaujančio ir rodančio didelį džiaugsmą raudonarmiečiams. Jaunimas buvo vien tik žydų tautybės ir šūkavo tik rusų kalba, dėkojant jiems "už išvadavimą" ir atnešimą laisvės lietuvių tautai". Du pagarbinti kalbėtojai iš atvažiuosiu sunkvežimių dėjo pastangas pašlovinti Raudonąją armiją, reikalaudami pasiųsti padėkas Sovietų Sąjungos vadams. Vėliau prasidėjo mitingai, šukavimai. Sušokus porą kazokėlių šokių, mitingas buvo baigtas. Pirmiausia išvažiuo jaunimas į Vilnių, o paskui buvo duotas įsakymas žygiuoti raudonarmiečių okupacijoms daliniams. Tą dieną darbovietė pasiekiau tik 12 valandą dienos, nes anksčiau ateiti sutrukdė sovietų okupacinės kariuomenės žygis, o ypač jos mitingas, trūkęs porą valandų miesto centro gatvėse. Vietos gyventojas, su nuopelnais naujai santvarkai, mane įspėjo, kad aš būčiau demonstraciniam mitinge, jei nenoriu būti įtartas. Atėjęs į savivaldybės įstaigą, radau visus tarnautojus savo vietose. Jie apipylė mane klausimais, ką dirbti ir ką veikti. Atsirado keletas ir tokių, kurie savo klausimus pareiškė su grąsinimu, girdi, dabar bus kita tvarka ir dirbsime kitaip. Nesiveldamas į ginčius, paprasčiau nusiraminti, lankytis į tarnybą kaip iki šiol, o nauja vyriausybė duos mums instrukcijų ir planų ateities darbams. Mes būkime stropūs savo pareigose, sąžiningai atlikime mums pavestus darbus. Po šito pasisakymo tarnautojai aprimo. Tokia padėtis tęsėsi apie vieną mėnesį. Per tą laiką kai kurie tarnautojai patys pasiūlino iš pareigų, išvykdam į savo kilmės vietą - į buv. Nepr. Lietuvą, o kiti gavo tarnybas kitose vietose. Ypač bėgo į naujas tarnybas tokie, kurie galėjo gauti vietas buvusioje Nepr. Lietuvoje. Į tokias vietas skubiai sulindę aktyvistai siūlė savo patarnavimus organizuojant "liaudies vyriausybę" ir naikinant viską, kas buvo Lietuvos sukurta.

1940 m. liepos 14 d. pas mane atsilankė Kučkuriškių fabriko darbininkas ir pranešė, kad liepos 14 d. bus balsavimai už atstovus Lietuvos Liaudies Seimą, man patardamas stoti iš ryto prie balsavimo patalpos ir pirmam įmesti savo balsą. Keturias dienas prieš balsavimą man paskambino Vilniaus apskr. viršininkas ir pranešė, kad atvyksta jo padėjėjas, kuris nori susipažinti su visais savivaldybės pareigūnais ir pasikalbėti rūpimais klausimais. Apie 1 val. po pietų atėjo į įstaigą ir man prisistatė tas apskr. v. k padėjėjas Domašas. Jis vėliau žuvo traukinio katastrofoje. Paduodamas ranką arogantiškai pastebėjo - "Tai ką, tamsta burmistre, sėdėdamas savo kabinetė poilsiauji tuo laiku, kai kieme darbininkai sprendžia nedarbo klausimą"? Ne dėl burmistro kaltės tai atsitiko. "Aš ir pats bedarbiauju"-atsakiau. Išėjome į kiemą pasikalbėti su darbininkais. Svečias galvojo, jog man čia bus pavojingiausia stoti viešai prieš darbininkus ir atlaikyti jų puolimus, bet pamačiau jo didelį nustebimą, kai darbininkai jokio agresyvumo prieš mane nerodė. Aš paklausiau kuria kalba darbininkai norėtų išgirsti atvykusį viršininką. Darbininkai pradėjo šaukti - lenkų, lenkų. Viršininkas pasisakė, kad jam kalbėti lenkiškai yra sunku ir pareiškė, kad jis kalbės rusiškai. Jis apibūdinęs pasikeitimus, kurie vyksta, prašė laikytis ramiai ir palaukti, kol valdžia įeis į vėžias ir pradės normalų socialistinį gyvenimą naujoje santvarkoje. Po to, viršininkas pasiūlė atitrais pasisakyti dėl buvusios ir dabar prieš juos stovinčio burmistro Stakausko. Tuo metu pamačiau pakilusią man nepažįstamo žmogaus ranką, kuris gavęs balsą, pareiškė: "Aš apie šį žmogų girdėjau daug gražių kalbų, jis yra mūsų krašto žmogus iš Gervėčių, palikite jį mums burmistru". Antras darbininkas gavęs balsą pasakė: "Kaip mes atsidūrėme didžiausioje bėdoje, pernai apie Kalėdas šis žmogus pats nupirkęs iš krautuvų maistą vėžiojo ir dalino, kai mes drebėjome nuo šalčio nekurentuose butuose". Šiam darbininkui baigus kalbėti viršininkas pareiškė, kad visi kalba tik apie burmistro gerąsias puses, bet niekas neprisimena apie jo blogąsias puses. Argi neatsiras nei vieno tokio, kuris pasisakys priešingai? Pamačiau keliant ranką mano neprąšytam, bet dažnai pasisakančiam už mane "ginėjui"-naujojo režimo simpatikui -Kučkuriškių popieriaus fabriko darbininkui, kuris, nemažai buvo pasisakęs už mane net savo garbintojų tarpe. Aš su nerimu pagalvojau, kad šiuo kart jis mane puls. Bet mano nuostabai, jis pradėjo mane teisinginti.

Pabaigus susirinkimą, viršininkas pasiūlė užėiti į mano kabinetą trumpam pasikalbėjimui. Jis čia pareiškė, jog esąs nustebejęs mano pasisekimu pareigose ir nesimikė, kad kur nors panašiai bus kitų vietų. Klausinėjo manęs, kiek ilgai dirbu savivaldybėse, kokias mokyklas esu lankęs ir kokios organizacijos priklausiau.

ginių joje.

Tegyvuoja laisva demokratinė socialinė Rusija, atsisakiusi savo imperialistinės politikos (naudotos istorijos bėgyje) Suomijos, Pabaltijo, Lenkijos, Ukrainos, Kaukazo ir kitų tautų bei valstybių atžvilgiu.

Tegyvuoja laisva ukrainiečių tauta, vedanti ilgametį nacionalinį judėjimą dėl Nepriklausomos Ukrainos sukūrimo.

Tegyvuoja taika bei tautų ir valstybių sugyvenimas Europoje ir visame pasaulyje.

Lietuvos Nacionalinis Liaudies Frontas
(Generalinis Štabas)
Vilnius. 30. 04. 1978

Tave myliu tyriausia širdies meile,
Tave sapnuos kas naktį aš regiu.
Ryto maldoj kartoju Tavo vardą,
Ir vakare, - su liūdesiu giliu.

Tave girdžiu, kai ošia miško medžiai
Vakaro dainos ilgesy graudžiam.
Tave girdžiu, kada nutila žodžiai,
Skausmo aiduos ir sielvarte didžiam

O, Dieve mano, vieno aš tetokštų,
Matyti Ją, kada Ji bus laisva.
Ir veidu glautis prie gimtosios žemės,
Mano brangiausia, Tėvyne Lietuva..

Antanas Skirka

Lietuva

Š. m. birželio 19 d. Tėvų Jėzuitų koplyčioje buvo atlaikytos šv. Mišios už a. a. mjr. Henriko Songino vėlę. Po pamaldų nemažas būrys ramovėnų, birutiečių, 8-jo pulko karių ir kitų šeimos bičiulių buvo nuvykę į šv. Kazimiero lietuvių kapines aplankyti jo kapą, kuris neseniai buvo pastatytas su gilios prasmės įrašu. Paminklą pašventino kun. J. Vaškas.

PAMALDOS IR PAMINKLAS

ANT a. a. mjr. SONGINO KAPO

Kai kūnas subyra į dulkes, dar lieka gyventi jo taurus vardas. Taip yra pasakę garsus XVIII šimtmečio Vokietijos rašytojas, dramaturgas ir mąstytojas Friedrich von Schiller.

Siuos išminties žodžius tinka pasakyti ir apie prieš metus mirusį a. a. Henriką Songiną. Vilniaus krašto sūnus Henrikas savo būdo ypatybėmis, pareigingumu ir atliktais darbais

tikrai yra užsitarnavęs visuomenėje tauraus žmogaus vardą. Jis yra atlikęs garbingas pareigas tėvynei ir atidavęs duklę savo tautai.

Baigęs Vokiečių karo mokyklą, H. Songinas 1919 metų pradžioje įstojo į besikuriančią Lietuvos kariuomenę, dalyvavo kovose su visais trimis priešais – bolševikais, bermontininkais ir lenkais. Kautynėse su bolševikais buvo sužeistas. Bet pagijęs, jis vėl grūmėsi jau su kitais mūsų jaunutės valstybės priešais.

Už pasižymėjimą kautynėse a. a. Songinas buvo apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordinu. Vėliau už gerą karinių pareigų atlikimą dar buvo apdovanotas Vytauto Didžiojo ir D. L. K. Gedimino ordinais. A. a. Songinas tarnavo įvairiose L. Kariuomenės dalyse, ilgiausia 8-iam pėst. pulke. Karo tarnybą pabaigė su majoro laipsniu.

Birželio 19 d., giedrą sekmadienio rytą, tėvų Jėzuitų koplyčioje į už a. a. Henriko vėlę užsakytas šv. Mišias, šalia jo šeimos narių ir giminių, atsilankė nemažas būrys ramovėnų, birutiečių, Chicagoje gyvenančių buv. 8-jo pulko karių ir kitų Songino šeimos bičiulių. Po pamaldų sa-kyti dalyviai nuvyko į šv. Kazimiero lietuvių kapines, kur kun. J. Vaškas pašventino ant a. a. Songino kapo ne seniai pastatytą paminklą, su gilios prasmės įrašu.

Po šventinimo visi sugiedoję "Marija, Marija" giesmę ir Tautos himną. Dalyviai buvo pakviesti našlės Elenos Songinienės ir giminių Tautiniuose Namuose paruoštų pusryčių.

Dalyvis

AUSTRALIA

ATSISVEIKINANT SU

Pik. V. ŠLIOGERIU

V. PETKŪNAS

Š. m. gegužės mėn. Sydnėje mirė plačiai visuomenei žinomas kūrėjas savanoris plk. Vaclovas Šliogeris.

Velionis buvo gimęs 1901 m. rugpjūčio 21 d. Petrapilyje. Jo tėvas, dipl. inž. elektrikas, kaip lietuvis, negalėjo Lietuvoje pagal savo specialybę gauti darbo, todėl buvo priverstas išvykti į Petrapilį. Įvykus Rusijos revoliucijai, 1918 m. Šliogerių šeima persikėlė į Kauną.

Vaclovas, būdamas 18 metų amžiaus, įstojo sa vanoriu į Lietuvos kariuomenę. Baigė Karo mokyklos 3-ją laidą ir tarnavo artilerijoje. Jis dalyvavo visoje eilėje kautynių su Lietuvos priešais – bermontininkais, lenkais ir bolševikais.

Vėliau buvo išsiųstas į Prancūzijos intendantūros mokyklą, iš kurios grįžęs tarnavo Tiekimo valdyboje ir dėstė Karo mokykloje. Trejus metus buvo Lietuvos prezidento A. Smetonos adjutantas. Po to, grįžęs į Tiekimo valdybą v-ko padėjėju. Tose pareigose jis buvo iki Lietuvos okupacijos.

1944 m. V. Šliogeris pasitraukė iš Lietuvos. 1948 m. atvyko į Australiją ir įsikūrė Sydnėje. Čia jis dirbo prie geležinkelio.

Jis plačiai reiškėsi visuomeninėje gyvenime. Skaitė įvairias paskaitas, rašė Australijos, Kanados ir Amerikos lietuvių spaudoje. Rašymas nesivaržė tarti ir atvirą kritiką žodį. V. Šliogeris parašė ir finansuojant didžiam lietuviui J. Ba-

TVERAS - JEWELRY

DEIMANTAI, ŽIEDAI, LAIKRODŽIAI IR KITOS BRANGENYBĖS

2646 West 69th St., Chicago, ILL. 60629, Tel. RE 7-1941

Šiuo metu vyksta Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Naujiems Nariams Įrašyti 1978 m. Specialus Vajus

Susivienijimas kviečia visus geros valios lietuvius ir jų draugus įsijungti į SLA narių šeimą ir pasinaudoti šio VAJAUS lengvatomis ir privilegijomis.

Norime atkreipti ir esamųjų Susivienijimo narių dėmesį, kad ir jie gali pasinaudoti vajumi ir nepraleisti šios progos apsidrausti pridėtinėmis apdraudomis.

- Dabartinio Vajaus metu duodama didelė, net 50% NUOLAIDA nuo pirmųjų metų metinių mokesčių.
- Apsidrausti galima iki 70 metų amžiaus, netikrinant sveikatos.
- Aplikantai nuo 1 iki 60 metų gali apsidrausti nuo \$1,000 iki \$5,000.
- Aplikantai nuo 61 iki 70 metų gali apsidrausti \$1,000 arba \$2,000.

• Per šį Vajų galima pasirinkti sekančius apdraudų planus:

- Viso Amžiaus Mokamą apdraudą (Whole Life V-1)
- Viso Amžiaus-Mokamą tik per 20 metų (20 Payment Life V-2)
- 20 Metų Taupomąją apdraudą (20 Year Endowment V-3) ir
- 10 Metų Taupomąją apdraudą (10 Year Endowment V-X)

• Po trijų metų nariams **garantuojamos neprarandamos apdraudų vertės** (Cash Surrender ir Paid-Up Value)

Smulkesnių informacijų ir specialiai šiam VAJUI pritaikytų Non-Medical aplikacijų galima gauti pas vietinį SLA Organizatorių ar Finansų Sekretorių. Taip pat galima kreiptis ir į Susivienijimo Centra:

Lithuanian Alliance of America
307 W. 30th Street
New York, N. Y. 10001
Tel. (212) 563-2210

Prašydami aplikacijų, pažymėkite savo gimimo datą (mėnesį, dieną ir metus), tada siunčiant aplikaciją Jums bus pranešti apdraudų mokesčiai.

chunui, išleido jo atsiminimų knygą apie prezidentą A. Smetoną.

Su velionio mirtimi lietuvių bendruomenė nustojo rimto kultūringo lietuvių, kuris per visą savo gyvenimą

mą pozityviai spalvino mūsų tremties gyvenimą ir parodė meilę ir ištikimybę savo tautai.

Lietuvių bendruomenė reiškia gilią užuojautą jo artimiesiems.

BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
2443 WEST 63-rd STREET
PR 8-0833 . PR8-2424

THE DAISY SHOPPE GĖLINYČIA
9725 SOUTHWEST HWY, OAK LAWN, ILL.
499-1318 , 499-1319

GENE & BARBARA DRISH
"FLOWERS ARE ALWAYS IN GOOD TASTE"

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME

THREE
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

TRYs MODERNIOS KOPLYCIOS:

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

LIETUVIŲ LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS NARIAI

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET R^Epublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE V^Irginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

Alexander Skeirys
Großhandel in Uhren - Schmuck
LAIKRODŽIŲ IR BRANGENYBIŲ PREKYBA

4460 NORDHORN
Hesepor Weg 8a - Telefon 0 59 21 / 62 34

Import - Export

Lietuviai, kurie vyksta Vakarų Vokietijon atostogauti ar šiaip įvairiais reikalais, prašomi aplankyti A. SKEIRI, kur galėsite pigiai įsigyti įvairių laikrodžių ir brangenybių papigintomis kainomis.

DURYS - LANGAI
įvairių spalvų ir kainų. Geležies turėkliai ir "aluminium siding". Naujausi balto emalio ir "stainless steel" žieminiai langai.
ALUMINIJAUS RYNOS (Gutters)
vandens nubėgimai. Nerūdija ir nereikia dažyti.
TVOROS - STOGELIAI įvairių medžiagų ir spalvų.

KOSTAS BUTKUS
TEL. — PR 8 - 2781

A & L INSURANCE AGENCY Income taxes
Real Estate - mortgage loans, 4645 So. Ashland Ave., Notariatas
Chicago, Ill. 60609. Tel. 523-8775

Aleksas LAURAITIS
SAVININKAS
Turime gyvybės draudimus nerūkantiems pigesnėmis kainomis, ligoninių, nenutraukiamų pajamų, automobilių vairuotojams nuo 16 iki 80 metų, nuo gaisrų ir visus kitus draudimus.
PILDOME INKOMTAKSŲ blankus

TRYs ŠEIMOS GENERACIJOS APTARNAUJA MŪSŲ KLIENTUS!

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.
Cordoba 2-Door Hardtop
4030 SOUTH ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE 847-1515
CHICAGO'S OLDEST CHRYSLER-PLYMOUTH DEALER
Selling Chrysler Products Since 1933

FIRESTONE PADANGOS (TIRES)
Neribota garantija iki susidėvėjimo. Ratlankiai (wheels)
Taip pat atliekamas ratų reguliavimas ir balansavimas (wheel alignment and balancing). Stabdžiai (brake service), motoro reguliavimas (tune up), keičiamos dalys, alyva, tepimas ir kiti pataisymai.

2423 West 59th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. GR6-7777
Valandos kasdien: 7 v. r. - 7 val. vak., šešt. 7 v. r. - 3 v. p.
Sekmadienį - uždaryta. Kitu laikų pagal susitarimą.
Savininkas Mikas C E S A S

Genocido Ekspонатų Parodėlė

Birželio 10 d. Čikagoje, Marquette Parko lietuvių parapijos salėje vėl buvo išstatyti Sovietų 1940, 6. 15 - 1941, 6. 21 okupacijos laikotarpio jų Lietuvoj įvykdyto genocido ekspонатai. Kadangi parodos atidarymas įvyko to pat po lietuviškų pamaldų bažnyčioje, į kurias atsilankė daug maldininkų, tai parodos lankytojų skaičius galėjo būti žymiai didesnis. Deja, vieni skubėjo pirmieji atsistoti dar prie uždarytų karčiamų durų (jos sekmadieniais atidaromos tik 12 val.), kitus jau ir "alkis" gal kan kino, nes prieš valandą - kitą suvalgyti lašiniukai su kiaušiniiais gal jau buvo suvirškinti, nors laikrodžio dar tik rodė 11:45 val. ryto. Kiti nėjo dėl to, jog esą ekspонатus išstatę "komunistinis elementas". Kai kurie net ir negali tokių parodų lankyti, nes susidurtų su nemalonumais, kai nuvažiuos Lietuvon su "tauta" bendradarbiauti ir pan. Apie jaunosios kartos nesilankymą į panašias parodas, nėra reikalo nei užsiminti, nes pamatę tuos vaizdus, ko gero patiktų tėvų teigimais apie raudonųjų žydiškų fašistų siautėjimą Lietuvos okupacijos metu. Vienintelis vaistas tokius "alkanus", ir viso - kiais motyvais išsisukinėjančius bei nenorinčius susitepti tautiečius, reiktų nusiųsti kuriam laikui "atos-togų" į Kambodiją ir paleisti ten ryžių laukų pelkynuose. Tokie sugrįžę keliais eitų į panašias parodas iki vėl "praregėtų", jog moderniam žmogui netinka tokias parodas lankyti. K. Radvila

Etiopijos ryšiai su Sovietų Sąjunga gali susilpnėti. Sovietų patarėjai nevisada sutinka su Addis Ababos vadų siekimais. Todėl buvo ištremtas sovietų ambasadorius ir neužilgo gali būti atnaujinti diplomatiniai ryšiai su Amerika.

L B Marquette Parko apylinkė š. m. birželio 11 d., parapijos salėje, suruošė Genocido parodą, prisimenant Baisiojo Birželio išvežimus. Parodą atidarė parapijos klebonas A. Zakarauskas. Ta proga trumpą žodį tarė ALTO centro valdybos narys Petras Bučas. Toliau matosi parodos lankytojai.

Vytautas V. Vaičiūnas, gyv. Willow Springs, Ill., dar nesulaukęs 16 metų amžiaus, š. m. birželio 19 d. tragiškai žuvo motociklo nelaimėje. Lankė Argo aukštesniąją mokyklą ir mokslė buvo labai gabus. Liko liūdesio prislėgti tėveliai Jonas ir Ona ir broliai Petras ir Jonas su šeimomis

Baisiojo Birželio Minėjimas

ALT-os Cicero skyriaus Tragiškojo birželio minėjimas įvyko birželio 11 d. Šv. Antano parapijos bažnyčioje. Minėjimas prasidėjo pamaldomis parapijos bažnyčioje 10:30 val. ryto. Šv. Mišias atnaušino ir pritaikintą pamokslą pasakė kun. Rutkauskas. Per Mišias solo giesmės giedojo solistė Prudencija Bičkienė vargonais pritarė muzikas A. Skridulis. Po pamaldų parapijos salėje įvyko akademinė minėjimo dalis.

Minėjimą atidarė ALTO Cicero skyriaus sekretorius Stepas Paulauskas. Trumpame atidarymo žodyje priminė minėjimo reikšmę ir pakvietė į salę įnešti Veteranų 9115 posto ir "Klaipėdos" jūrų šaulių kuopos vėliavas, JAV ir Lietuvos himnų giedojo solistė P. Bičkienė, o jai pianu pritarė muzikas Aloyzas Jurgutis. Maldą-inovokaciją kalbėjo kun. Rutkauskas. Žuvusiųjų laisvės kovotojų pagerbimui vadovavo dr. B. Motušienė. Ji pristatė neseniai iš okupuotos Lietuvos atvykusį Sibiro kankinį Aleksandrą Skopą ir perskaitė jo parašytą trumpą žodį. Simbolinį scenovaizdą sudarė Cicero tautinių šokių grupės "Ratelio" mergaitės, pasipuošusios tautiniais rūbais. Deklamatoriai buvo Kristina Griniūtė ir Rolandas Zumaras. Reikalingus garsus pavaizdavo muzika Gedas Pranckevičius. Po deklamacijos mergaitės ištiesė kaspiną, kuriame buvo parašyta du žodžiai: "LAISVĖS LIETUVAI".

Minėjimui pritaikintą žodį - paskaitę skaitė mokytojas lituanistas Ignas Serapinas. "Širdis sudrebą, kaip pamatai okupanto leidžiamą "Gimtąjį Kraštą", kuriame iš Amerikos ar kito laisvo krašto nuvykę į okupuotą Lietuvą mūsų dailininkai, muzikai ir kiti paklaustiems žurnalistams pasakoja, duoda pasikalbėjimus, kuriuose liaupsina okupantą, giria režimą, mato gerą gyvenimą ir "tėvynės meilės vardu" savo pokalbius teisina. Atėjo laikas išeivijos lietuvių visuomenei tokiems asmenims paskelbti kietą kovą ir ne-

š. m. gegužės 29 d., Cicero j. šaulių kuopos "Klaipėda" šauliai-ės su vėliava dalyvavo šv. Kazimiero lietuvių kapinių 75 metų įkūrimo sukakties minėjimo pamaldose ir mirusių pagerbimo iškilmėse.

Birželio 4 d. kuopa surengė gegužinę-išvyką į Cicero lietuvių mėsos žiotojų-žuvautojų šaudyklą prie Antioch, Ill.

Dr. Paul V. DARGIS

Gydytojas ir Chirurgas
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Illinois
Valandos: 3-9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728

LEONARD'S TEXACO SERVICE

TIRES-BATTERIES-GENERAL REPAIRS, TUNE-UPS

Leonardas ERINGIS

6801 West 87th Str.
Oak Lawn, Ill. Tel. 598-9776

ANTANAS VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkaustymas.
Įvairių atstumų

823 W. 34th PLACE

Chicago, Ill. Tel. FR 6-1882
60608

pamiršti kam jie tarnauja".

Meninę dalį išpildė solistė Prudencija Bičkienė ir muzikas Aloyzas Jurgutis. Muzikai A. Jurgutisui akomponuojant solistė P. Bičkienė padainavo keletą patriotinio turinio dainų. Po programos atlikėjai publikos buvo šiltai sutikti ir po kiekvienos dainos buvo gausiai plojama. Baigus programą jie buvo apdovanoti gėlėmis.

Meninės programos pranešėja buvo Kristina Griniūtė.

Į minėjimą atsilankė gausiai publikos. Matėsi gausiai uniformuotų šaulių ir tautiniais rūbais pasipuošusių moterų. Po minėjimo buvo užkandžiai, kuriuos pagamino P. Dvilaitienė, I. Pranckevičienė, E. Navickienė ir kitos.

Reporteris

Š. m. birželio 11 d. ALTos Cicero skyriaus suruošė Tragiškojo Birželio minėjimą, kun. B. Rutkauskas ta proga kalba inovokaciją. Šalia stovi skyriaus sekretorius Stepas Paulauskas, minėjimo vadovas. Nuotrauka C. Genučio

Š. m. birželio 11 d., minint Baisiojo Birželio Ciceroj, dr. B. Motušienė-ALTos Cicero skyriaus vicepirmininkė, minėjimo dalyviams pristato A. Skopą, prieš 34 metus ištremtą į Sibirą ir dabar pasiekusį savo šeimą JAV. Nuotrauka C. Genučio

BRIGHTON BAKERY

2457 W. 46th Place, Chicago, Ill.

Phone VI 7-1250

SKANIAUSIA DUONA IR KEPINIAI

ANTANAS IR NIJOLĖ MACKEVIČIAI
- Savininkai

LIETUVIŠKA VAISTINĖ
2557 W. 69th Street Tel. 776-4363

J. & J. PHARMACY

Valstai, vitaminai, importuoti kvepalai, gydomos žolės ir kt.
Vaizdojamos kėdės, remental ir kt., pirkti ar nuomoti;
Nemokamai supakuojame dovanas.

Pristatymas nemokamai
ANGELA ir VYTENIS DIRKIAI savininkai

LYDIA'S HEALTH FOODS

Natūralūs vitaminai-proteinai. Įvairiausios gydomos žolės - arbatos. Dietinis maistas. Vaisių sultys be cukraus. Daržovių aliejai. Stambiai malti įvairūs miltai. Daigintų kviečių ir kitos stambių miltų duonos. Natūrali kosmetika.

Savininkė: **Emilija Dudėnienė**

2439 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
Tel. 737-8931

PRANEŠIMAS

TAUPLYKITE DABAR

PAS MUS NE VISI TARNAUTOJAI YRA LIETUVIAI, BET KIEKVIENAM SKYRIUJE GALIMA SUSIKALBĖTI LIETUVIŠKAI

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000 BY F.S.L.I.C.

VELIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI, PRADEJUS NAUJĄ taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos, sąskaiton įdejus atitinkamą sumą.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings
1447 SOUTH 49th COURT
CICERO, ILLINOIS 60650
PHONE 656-6330

Joseph F. Gribauskas, Vedėjas
OFFICE HOURS
Daily 9:00 to 5:00; Monday 9:00 to 8:00
Saturday 9:00 to 1:00; Wed. & Sunday Closed

VLADO ANDRIJAUSKO

JAUKI UŽEIGA

Geriausias pasirinkimas pigiausiomis kainomis vietinių ir importuotų likerų ir kitų gėrimų.

Draugiška aplinka.

2500 West 69th St., Chicago, Ill. 60629.
TEL. 476-9092

SAVI-PAS SAVUS !

PARAMA

MAISTO IR GĖRIMŲ PARDUOTUVĖ

Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų

ir maisto produktų.

Kainos žemos. Atsilankę įsitikinsite.

Sav. JURGIS JANUŠAITIS ir JURGIS MAŽEIKA

2534 West 69th gatvė, Chicago, Illinois 60629 Telefonas 737-3332

PALANGOS restoranas

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS

NAMIE GAMINTAS MAISTAS

Greitas ir mandagus patarnavimas. Prašome atsilankyti

Kasdien atidaryta: nuo 7 val. ryto iki 8 val. vak.

Pirmadieniais uždaryta

6918 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60636 John & Lydia Perkunas - GROvehill 6-9758

LADES AND GENTLEMEN !

Hair formula JIB is Patented in Switzerland and Registered in U.S.A., Canada and Europe. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Splitting ends, and restoring NATURAL HAIR COLOR. Using JIB you never be BALD or GREY. 100% Guaranteed. Listed in Druggist Red-Blue Book, at Drug's:

J&J 2557 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629; 1640 W. 47 St., Chicago, Ill. 60632; 14 St. & 50 Ave., Cicero, Ill. 60650; 1147 N. Ashland Ave.; 2834 N. Milwaukee Ave., Chicago. JIB Medicine Liquid 8 oz. 16 week supply \$ 6.00. Money Order, P. P. Send TODAY -JIB Lab. 1437 S. 49th Ave., Cicero, Ill. 60650.

Š. m. birželio 11 d. Marquette Parko lietuvių parapijos salėje buvo surokošta Genocido paroda, ta proga buvo iškilmingas jos atidarymas. Lietuvišką vėliavą parapijos kieme kelia Sibiro tremtinys Jonas Kreivėnas. Tarp lietuvaikių stovi parapijos klebonas kun. A. Zakarauskas.

Nuotrauka V. Noreikos

IŠ AUSTRALIJOS PADANGĖS

N. BUTKŪNAS

Kalanta Australijos Senate

Australijos lietuviams sensacija sukėlė žinia, kad gegužės 31 d. Australijos federaliniame Senate vienas senatorius iškėlė Romo Kalantos susidėginimo faktą. Jis priminė, kad tai daras to skaudaus įvykio šešerių metų sukakčiai paminėti. Tai buvo Canberros senatorius John Williams Knight ir jo kalba buvo įrašyta senato Hamsarde.

Sen. Knight gan daug kalbėjo, primindamas visas susidėginimo smulmenas, kad po įvykio buvo iškviesti parašutiniai ir KGB daliniai, net iš centrinės Azijos ir Kaukazo. Taip pat priminė, kad po Kalantos susidėginimo, įvyko dar keli susidėginimai – mai. Stonio – Varėnoje, gegužės 28 d., Andriuskevičiaus – Kaune, birželio 3 d., Zalickausko – birželio 10 d. Šio pastarojo bandymas nepavykęs, jis buvęs saugumiečių pagautas ir išsiųstas į kariuomenę. Sen. Knight priminė ir kitą laisvės kankinį Simą Kudirką bei Liet. katalikų memorandumą Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Dr. Kurt Waldheimui. Memorandumą buvo pasirašę 17,000 Lietuvos katalikų. Kodėl jis tai padarė? Paašikėjo, kad tai canberriškis Aleksandras Balsys yra suradęs tokią gerą Lietuvai draugą – sen. Knight ir aprūpino jį tinkama literatūra.

Dainos Sambūrio išvyka.

Melbourn choro – Dainos Sambūris – išvyka į Kanados Dainų šventę tikrai yra didelis užmojis. 35 žmonių grupė suorganizuoti, sudaryti lėšų tokiai ilgai kelionei tikrai yra nelengva. Jų kelionei paremti aukos gan gausiai plaukia. Atrodo bendruomenė jiems priitaria. Jie žada Amerikoje pagastuoti Los Angeles, De troite, Clevelande, Chicagoje ir didesnėse Kanados kolonijose.

Melbourn Parapijos choras.

Šis choras gi išleido savo giesmių plokštelę "Garbė Tau Viešpatie". Petro Morkūno vadovaujamas choras.

ras jau daugiau kaip 15 metų sekma dienais gieda lietuviškų mišių metu. Ši plokštelė, tai jų darbo apvainikavimas. Joje yra 16 giesmių. Gaila, kad išleido tik 200 egz. Matomai neketina jų platinti Amerikoje.

"Šviesa Nuo Kalno".

"Šviesa Nuo Kalno" tai adelaidskio Prano Pusdešrio trijų veiksmų drama, jau antrą kartą suvaidino Adelaids mėgėjų teatro "Vaidila". Veiklas buvo parašytas 1977 m. A. Kat. Federacijos suvažiavimui, bet gegužės 6 d., žmonėms pageidaujant buvo dar kartą čia viešai suvaidinta. Pažymėtinas didelis šio veikalo originalumas, tikra naujenybė dramoje. Kaip pats autorius sako, tai esą sceninės variacijos Kristaus Kalno pamokslų temomis. Tai grynai religinė drama, kurioje išjungti laikas ir vieta. Pirmame veiksmo vaizduojama Kristaus laiminimai ir tų laikų žmonių reakcija. Antrame veiksmo – raudonoji okupacija Lietuvoje, griauianti viską, kas žmogui šventa ir kilnu. Trečiame veiksmo iškeliamas pabėgėlių problemos emigracijoje, dėl santykių su likusiais Lietuvoje.

Veikalą režisavo gan sėkmingai Jonas Neverauskas. Dekoracijas piešė V. Opulskis.

Adelaids 100 liet. akademiku

Pažymėtina, kad Adelaids nedidelė lietuvių bendruomenė šiemet susilaukė jau savo 100-jo aukštuosius mokslus baigusio tautiečio. Tai yra Joana Valda Staugaitė, gavusi teisės mokslų baigimo diplomą. Ji yra trečia šeimos duktė, baigusi aukštuosius mokslus. Taigi lietuviai neapsileidžia – veržiasi į aukštuosius postus.

Lietuviškas filmas.

1976 m. Lietuvių Dienų Adelaidsėje kai kurie momentai buvo užfiksuoti 16 mm garsiniame spalvotame filme. Filmavimą atliko jaunas gimnazijos mokytojas Vytautas Karazijs.

Marijus BLYNAS

LIETUVOS SENOVĖS IDOMYBĖS

17

Mums, lietuviams, yra jis brangus ne vien tik savo senumu, idomumu, bet ir tuo, kad jame aiškiai yra pasakytas, kad Vilnius yra Lietuvos Metropolis, Lietuvos Sostinė, o ne Gudijos, Lenkijos ar Rusijos miestas.

Kiekvienas senovinis akmuo, kiekvienas senovinis pastatas, kiekviena s senovinis dokumentas tą visiems patvirtina – lietuvių statė, puošė, gražino Vilnių nuo priešistorinių laikų, nuo Karaliaus Mindaugo, kurio tikroji sostinė buvo Vilnius, nuo Gedimino, kuris tęsė Mindaugo pradėtą darbą... iki mūsų laikų, kada net kruvinoje ir žiauriojoje sovietų rusų okupacijoje lietuvių visomis jėgomis tebetęsia šimtmečiais vykdytą darbą, kuriasi savoje Sostinėje, ją saugo, tvarko ir, kiek išgali gina nuo Lietuvos priešų.

UŽBAIGOS ŽODIS

Rašiniuose apie Lietuvos senovės paminklus buvo iškelta visa eilė naujų minčių liečiančių jų praeitį, statybą, paskirtį. Ne visi gal tą pastebėjo, ar išgilio. Buvo išdėstytos naujos mintys dėl "Bokšto" griuvėsių išsaugojimo 19 amž. pradžioje (Vilniaus Miesto Magistrato nuopelnas), dėl Mindaugo kūrmosi Vilniuje (Mindaugas-Vilniaus pradininkas!), dėl Šv. Onos bažnyčios pastatymo – perstatymo, dėl Subačiaus vartų išlikusių požemių sunaikinimo (Sovietų valdžios kaltė!), dėl dabar vykdomų kai kurių restauracijos darbų tikslingumo (Raudonės, Vytėnų pilių teisingo bei tinkamo atstatymo – būtina laikyti pirminės barokinės statybos bruožų) ir t. t.

Iš viso, atrodo, kad mūsų išeivijos visuomenei ši tema yra gana svetima... Visai nenuostabu, nes Nepriklausomoje Lietuvoje tas kaip ir nebuvo tirta, nagrinėta. Nei niekas net nebuvo atstatyta. Nespėjo... ir... per daug nesidomėjo.

Neseniai šis filmas buvo viešai parodytas. Tai gražus 20 min. ilgumo dokumentas įvykiams prisiminti, nors filmavimo technika nevisiškai patenkinti. Ypač keistai skambėjo dvigubi garsų įrašai – vietoje vykę, ar iš kitur įrašyti ir angliški aiškinimai virš jų. Tai esą daryta dėl to, kad ketinama filmą rodyti ir australams.

Australijos Federalinis ministrų kabinetas sekantiems trimis mėnesiais nustatė imigrantų skaičių po 70,000 kasmet.

Šį kartą nepataikė

(Atkelta iš 2 psl.)

Pirmiausia Jungt. Tautos dabar jau nebėra mūsų bylai palanki platforma o priešingai. Sov. Sąjunga jau yra patraukusi vadinamą Trečiąjį Pasaulį į savo pusę ir ji dabar ten įvairiomis priemonėmis, neretai net ir pirkimais, surenka daugumą balsų savo naudai. Taigi mūsų tautos laisvinimo bylai ši tarptautinė organizacija dabar pasidarė ne tik nebeaukštinga, bet gan pavojinga, nes ji gali mūsų laisvinimo klausimą, jei jis būtų iškeltas Jungt. Tautose, išspręsti Sov. Sąjungai pageidaujama prasme.

Be to, ir pats ambas. A. Youngas nėra jau toks įtakingas nei šio krašto vyriausybėje, nei Jungt. Tautose. Į šį postą J. Carteris jį paskyrė ne dėl jo kokių nors specialių gabumų, pasirodymo ar ypatingų sugebėjimų bet tik norėdamas jam atsilyginti už jo paramą rinkimų metu ir tikėdamas, kad jis patrauktų juodukus į savo pusę.

A. Young nėra nei gudrus, nei apsuksus diplomatas. Jis dėl savo plepumo ir neapgalvotų viešų pareiškimų jau ne kartą turėjo aiškintis ne tik Valstybės Departamente, bet ir Baltuose Rūmuose. Jo politinės ir ideologinės pažiūros jam šiame poste esant gan greitai išaiškėjo. Jis yra labai susirūpinęs ir gina tik savo rasės reikalus. Ypač tas ryškų Afrikos problemas sprendžiant. Jis jau viešai pareiškė, kad Afrikos tautos ne komunizmas, bet rasizmas yra pavojingas. Jis pateisina ir Kubos karių buvimą Angoloje ir Etiopijoje. Jie, esą, ten stabilizavo padėtį ir grąžino tiems kraštams vidaus tvarką ir rimtį. Vakarai, esą, bereikalo jaudinasi dėl Sov. Sąjungos ir Kubos veržimosi į Afrikos kontinentą. Tie du kraštai, esą, neturi tikslo kolonizuoti Afrikos, o tik nori Afrikos tautoms padėti išsilaivinti. Jis pritaria ir komunistų partizanų veiklai, siekiant "išlaisvinti" Rodeziją ir P. Afriką. Taip, kad jo simpatijos raudoniesiems labai aiškios ir nenuslepiamos.

Tad kokia prasmė mūsų veiksmams kreiptis ir prašyti audiencijos pas tokį asmenį, kuris nieko mūsų laisvinimo bylai nepadės, jei ir galėtų, nes tai yra prieš jo politinius ir ideologinius įsitikinimus. Tuo mes tik parodome savo politinį nesubrendimą, politikų nepažinimą ir bendrai gan silpną orientaciją politinėje situacijoje. Mūsų priežodis juk teisingai sako, kad varnas varnui į akį nekerta. Taigi ir ambas. Youngas niekada nekels Pabaltės išlaisvinimo klausimo.

Jonas Kreivėnas, Sibiro tremtinys, kalba Jaunimo centre birželio 18 d., minint Baisųjį Birželį.

Nuotrauka Lino Meilaus

mo klausimo tokia forma ir ten, kur būtų Maskvai nepriimtina. O be to, dabar šio krašto užsienio politikoje o ypač Valstybės departamente, vyrauja gan stiprus pro Sovietiniais vėjais. Tai mato ir jaučia netik šio krašto dešinieji sluoksniai, bet ir visas Vakarų pasaulis. Dėl prez. Carterio paskutiniu metu kiek drąsesnio pasisakymo prieš Sov. Sąjungą, kraštinieji liberalai jau kelia triukšmą ir reikalauja prez. patarėją Brzezinskį atleisti iš pareigų.

Tad neiekvokime savo jėgų, negaišinkime laiko ir nepasirodykime, kad nesiorientuojame tarptautinėje politinėje padėtyje ir neieškome savo kraštui pagalbos ten, kur jos niekada negalime rasti. Geriau nuoširdžiai stenkimes sujungti savo jėgas bendrai kovai už tautos išlaisvinimą o tada ir mūsų pastangos atneš žymiai didesnių vaisių. Tada nereikės didžiulius ir tenkintis vien tik tuo, kad "valsčiuje buvau – su viršaičiu kalbėjau!"

Tautos Fondo metinis suvažiavimas įvyko š. m. birželio 3 d. Kultūros Židinyje, Brooklyne. Nuotraukoje suvažiavimo prezidiumas iš kairės: J. Gasiliūnas, K. Jankūnas, J. Giedraitis, J. Valaitis – pirmininkas, K. Vaičieliūnas, I. Banaitienė, A. Firavičius, R. Šidlauskienė, M. Noreikienė – sekretorė.

Nuotrauka L. Tamošaičio

LAISVOJI LIETUVA todėl liks vieninteliu išeivijos laikraščiu paskyrusiu taip daug vietos mūsų Tėvynės Lietuvos senovės praečiai aiškinti, aprašyti. Nėra abejonės, kad išeivijos spaudoje parašoma rimta Lietuvos istorinių paminklų reikais kritika pasiekia adresatą – sovietinius Lietuvos okupantus bei jų kvislingus ir duoda teigiamų rezultatų.

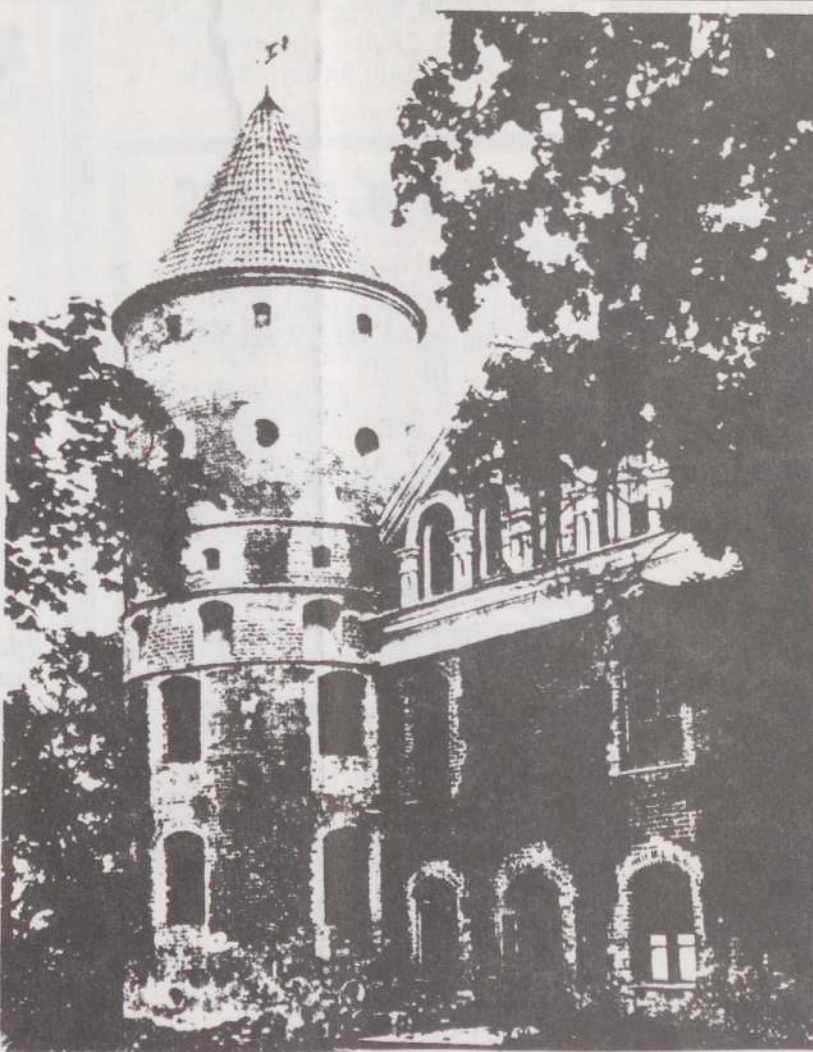
LAISVOJOJE LIETUVOJE, prieš kelis metus buvo rašyta apie Trakų salos pilį bei pilies atstatymo darbų sustabdymą. Dabar tie darbai vėl tęsiasi.

Rašyta apie Biržų pilį, kurios okupantai rusai ir jų pataikūnai nenorėjo leisti atstatyti. LAISVOJOJE LIETUVOJE buvo ryškiai pabrėžta, kad tai sovietinių rusiškųjų imperialistų – šoviniųjų kėslos, nes Biržų pilis, nežūrint visų "karstinių" duobių, remiantis modernia drenavimo technika gali būti visai lengvai atstatydinta.

Šiemet Lietuvos laikraščiai pranešė, kad gautas leidimas atstatyti Biržų pilies rūmus, kuriuose bus įrengta biblioteka ir kitos kultūrinės patalpos.

Niekur išeivijos spaudoje, be LAISVOSIOS LIETUVOS, nebuvo rašyta nei užsiminta apie Vilniaus artilerijos bastioną. LAISVOJOJE LIETUVOJE buvo atspausdinta nuotrauka iš 1972 metų, rodanti bastiono atstatymą ir 1977 metų vaizdas – parodą visišką bastiono apleidimą. Gi sovietiniai laikraščiai, ypatingai užsieniui skiriamas "Gimtasis Kraštas", labai jau giriasi apie kultūrinių senovės paminklų apsaugą, globą, rekonstravimą. Atrodo, jog tas pagelbėjo. Šiemet, okupuotos Lietuvos spaudoje buvo paskelbta, kad Bastiono atstatymas bus tęsiamas ir kad ten numatoma įrengti parodų patalpas. Kadangi joks kitas išeivijos laikraštis apie Vilniaus Bastioną neraišė, tai tenka manyti, kad L. L. vaizdais dokumentuotas aprašymas, pasiekė savo tikslo.

Gaila tikrai, kad nebebuvo galima spėti sulaukyti Subačiaus vartų požemių sunaikinimo – ten pravesta miesto magistralė, praplatinta gatvė. Apie šio Lietuvos senovės paminklo liekanų sunaikinimą terašė tikrai L. L., deja – jau buvo per vėlu. Vienok, LAISVOJOJE LIETUVOJE mes amžiams užrašėme sovietų bei jų tarnų padarytąjį Lietuvai skriaudą, jos senovės paminklo beatodairinį sunaikinimą. (Bus daugiau)

Restauruotas Raudondvario pilies – rūmų bokštas.

Š. m. birželio 11 d., ALTos Cicero skyrius suruošė Tragiškojo Birželio minėjimą šv. Antano parapijos salėje. Cicero veteranų ir jūrų šaulių kuopos "Klaipėda" nariai po pamaldų neša vėliavas į minėjimo salę.
Nuotrauka C. Genučio

Politinio Gyvenimo Sūkuriuose

Jonas MIŠKINIS

Šiais laikais pasaulyje dažnai iškyla neteisės aktų ir atrodo, kad teisė ir teisėtumas darosi bejėgiai. Dabar vyrauja jėga, ir jėgos priemonės yra lyg patikimiausia "teisė". Gamtiškai vaizduojant, galima tvirtinti, kad plėšriesiems žvėrimis – liūtiui arba tigrui priklauso teisė suplėšyti kitą, šiek tiek už save silpnesnį žvėrį. Tokių pavyzdžių yra begalė, nes tai džiunglių žvėrių įstatymas arba jų "teisė".

Tačiau labai skirtingai gamtoje reikia traktuoti žmogų. Ne tik jį viena, bet ir visuomenę, atskiras tautas bei valstybes. Ne tik dabar, bet kai tik pradėjo bręsti žmogaus išmintis, buvo suformuluota žmonių gyvenimo taisyklė. O ji visai paprasta ir visiems suprantama – nedaryk niekam to, kas pačiam nemėli. Vadinasi, kas tau pačiam yra negera, tai negera ir kitam. Atrodo, kad niekas negali sutikti su tuo posakiu, jei tūlas pavogė svetimą daiktą, tai gerai, o jei kas iš jo pavogė – tai blogai. Tai negali būti pavyzdžių kultūringoms ir civilizuotioms tautoms.

Kultūringos tautos visus tarpusavyje žmonių reikalus, o taip pat ir tautų santykius sprendžia teisės pagrindais. Koks gi tos teisės yra pagrindas arba tikslas? Tikslas yra paprastas ir bendras. Jis leidžia žmogui suprasti, kad kiekvienas žmogus yra laisvas veikti tiek, kiek ta jo laisvė nepažeidžia kito žmogaus laisvės.

Krokodilas Verkia

P. ŽIČKUS

Birželio 7 d. prezidentas Carteris pasakė kalbą laivyno akademijos Annapoly kadetų išleistuvėse. Toje kalboje prezidentas gal pirmą kartą kiek kiekiau pasisakė prieš Sovietų Rusiją. Jis paminėjo rusų veržimąsi į Afriką, Aziją ir kitur. Tas, esą, atsiliępsią į USA ir USSR santykius. Jeigu Sovietų Rusija nesusitabdydysianti savo ekspansijos, tai Amerika turėsianti iš to padaryti išvadas. Rusai gali pasirinkti: susikirtimą ar bendradarbiavimą. Mas kvai tas posakis labai nepatiko. Jau sekančią dieną Tasso agentūra, kuri yra Kremliaus garsiakalbis, pradėjo gaudžiai verkėti ir užsipuolė prezidentą Carterį ir jo patarėją Brzezinskį. Esą Carteris, o ne Krenlius turįs pasirinkti susikirtimą ar bendradarbiavimą. Sovietų Rusija se-

nai pasirinkusi taikų sugyvenimą. Žinoma, Tassas nepaminėjo, kiek Sovietų Rusija nuo II-jo pasaulinio karo užgrobė nepriklausomų valstybių kiek sukėlė karų ir visokių riaušių bei terorizmo. Nepaminėjo, kad jie steigia bazes Azijoje, Afrikoje ir net Amerikos pašonėje – Kuboje.

Tassas šaukė, kad Carteris ignoruojas sovietų "taikius" tikslus, nors jis gerai žinąs, kokia taiki esanti Sovietų Rusija. Esą, jau daug valstybių pripažįsta (komunistinės P. Ž.), kad Amerika esanti taikos kliūtimi. Amerikos, su Nato pagalba, politika Afrikoje keliauti rūpestį sovietam ir pažeidžianti detentę. Žinoma, Amerika gali jiems sukelti rūpestį, jeigu tik stipriau laikysis prieš sovietų užmačias, bandys pastoti jiems kelią.

V. K. L. Sąjungos moterys vieno suvažiavimo metu, Paris, Ontario, Kanadoje.
Nuotrauka S. Varankos

vienam ta ugnies lietuviška kibirkštėlė.

Politiniai valstybių ir tautų neigiami sąjūdžiai ateina ir praeina. Per visokias audras išlieka tos tautos, kurios ryžtingos, drausmingos, vieningos, kūrybingos ir tautiškai susipratusios. Juk ir mūsų tauta yra išgyvenusi daugelio šimtmečių istoriją, mačiusi daug baisių kančių ir aukų. Tačiau po tų visų sunkių išgyvenimų vėl prisikėlė ir atgavo Lietuvai nepriklausomybę. Tai įvyko dėl to, kad ji buvo sveika, išlaikė savo savumus, nepasidavė kitų tautų bangoms grėbusioms nušluoti ją nuo žemės veido.

Nūdien didžiųjų valstybių vadai saiko, kad ginklai, ypač branduoliniai, yra svarus argumentas. Tačiau moralinių dorybių ir tautinio sąmoningumo jėga stipresnė už bent kokius ginklus, nes ginklas tikrąją savo vertę įgauna tik aukštai moraliai pakilusio kovotojo rankose. Todėl ir sakoma: kas pats ginasi, tam ir kiti padeda.

Praradom laisvę ir Lietuvos nepriklausomybę, bet mūsų tauta nemirė, gyva. Nors dabar tautinės sąmonės žarija pelenais apnešta, tačiau tikėkim, kad pūsterėjus stipriai vėjui, ji vėl atsigaus, sužerės! Taip mus verčia manyti ir tikėti ano meto Lietuvos atbudimo laimėjimai. Tačiau tas kartu mums uždeda pareigą – kur mes bebūtumėm, kur begyventumėm, nesiliaujant ir nepaisant įvairių politinio gyvenimo sunkių, ryžtingai dirbti Lietuvos išlaisvinimui. Mūsų tautai be laisvės nėra gyvenimo!

Sovietų Rusija Jungtinės Tautos ginklų apribojimo konferencijoje padariusi konkrečius pasiūlymus nu siginklavimo reikalu (Kaip reikia nu ginkluoti kitus, o patiems dar daugiau stiprintis. P. Ž.), bet prezidentas Carteris savo kalboje Annapoly apie tai net neužsiminė. Carteris varo propagandą apie Sovietų Rusijos karinių pajėgų ir apsiginklavimo didinimą, nors jis žino, kad tai netiesa. Taip pat esanti netiesa, buv sovietai norį eksportuoti savo valdimosi formą. Greičiausia Carterio propaganda reikalinga tam, kad pateisintus USA ir Nato kraštų policininko rolę visam pasauliui. Tą jau jie yra įrodę Afrikoje – Zaire į ten pasiųsdami parašiotininkus ir transportą praėjus mėnesi. Carteris esąs dvi veidis. Jis vieną sako, o kitą daro. Kalba apie bendradarbiavimą, o kečia nesantaiką.

Sovietai taip pat labai puolė Carterio patarėją Brzezinskį, buv jis vedęs atgal į šaltąjį karą.

Taip sovietai pradėjo verkėti krodilodis ašaromis, kad išgirdo kiek stipresnį balsą prieš jų imperialistinę politiką, avantiūras ir net terorizmą. Jie yra prąte, kad Amerika jiems tik linkioja ir nusileidžia. Jei gu Carteris ir jo štabas ir toliau ne tik taip kalbėtų, bet ir laikytųsi tų pasakymų, tai sovietai, pabandę dar keletą provakacinių avantiūrų, gal kuriam laikui ir kiek apriimtų. Tai visa nelaimė, kad Amerikos politikos planuotojai Valstybės departamente tebėra tie patys ir dar kiek papildyti naujai, kurie žino irgi tik pataikavimą.

Tačiau krokodilas pravirko ir tai yra gerai.

SENATO GINKLUOTŲ JĖGŲ KOMITETO REIKALAVIMAS

Prezidentas Carteris 78. IV. 7 d. savo kalboje pareiškė, kad jis susilaikys nuo neutroninės bombos gaminimo, lauks ir tikės, kad ir sovietai susilaikys nuo sustiprinimo konvenciniais ginklais Varšuvos pakto ginkluotų jėgų. Ginčų ir skaudžios prieštariškų ir įrodinėjimų buvo nemažai. Senatas turi ginkluotų jėgų komitetą, kuris ėmė gilintis ir tyrinėti reikalą. 1978. VI. 11 d. komitetas paskelbė, kad prez. Carteris ilgiau nelauktų sovietų apsiginklavimo sumažinimo, nes jie vis tiek nesusumažins Varšuvos pakto karinių jėgų apginklavimą.

Neutroninės bombos galvutės turi būti skubiai gaminamos ir sandėliuojamos, kad būtų galima greičiau šiuo laiku jas pasiųsti į Vakarų Europą, jeigu Varšuvos pakto valstybės, Maskvai įsakius, pulstų Vakarų Europą.

Komitetas savo raporte primena, kad laiku bombos galvučių nepagaminus ir nepadėjus į sandėlius, tai, reikalui iškilus, kol būtų galvutės pagamintos, prabėgtų metai ar kiti.

Kovojantieji prieš neutroninės bombos gaminimą prileidžia, kad gaminant ir sandėliuojant neutroninės bombas, gali iškilti atominio apsiginklavimo lenktynės ir Amerika su sovietais gali greičiau įsivelti į

KALEIDOSKOPAS

TEGYVUOJA ŽEMAIČIAI!

Mūsų išeiviškame gyvenime dažnai pasigendame mums reikalingų istorinių knygų, ypač svetimomis kalbomis, kurios nušviestų vieną ar kitą mūsų tautos gyvenimo laikotarpį ir jo įvykius. Šiuo metu kyla mintis, kad jau seniai kas nors turėjo išleisti dokumentuotą knygėlę apie tai kaip lietuviai Hitlerio laikais gelbėjo iš mirties žydus. Istorinių knygų mums trūksta, ypač svetimomis kalbomis. O tos knygos mums būtų dažname užsi motame darbe reikalingos ir naudingos.

Vis dažniau visuomenėje pasigirsta balsų, kad mes mėgstame premijuoti kartais ne taip jau iškilias ir naudingas knygeles. Mėgstame pasibarti apie tai, kiek viena ar kita knygelė yra naudinga ar tinkama mūsų reikalams, mūsų skoniui ar net mūsų moraliniams principams. Prie to dar reikėtų pridėti ir tai, kad kartais mes tiesiog ignoruojame, nepastebime knygų, kurios tiesiog stebina savo netikėtu puikumu.

Neseniai vienas lietuvis – žemaitis atnešė anglų kalba parašytą istorinę knygą apie pačias ankstyviausias mūsų tautos šaknis. Gražiai kietuose viršeliuose išleista knyga "SAMOGITIA" – "THE UNKNOWN IN HISTORY" parašyta Chas L. Thourot Pichel. Knyga išleista senojoje lietuvių išeivių Pensylvanijoje, Wilkes-Barre. Išleidimo data nurodyta 1975, knygos kainą 7.95 dol. Leidėjas "Maltese Cross Press, P. O. Box 1102, Wilkes-Barre, Pa. 18703.

Tai gi ši knyga ir sukėlė mintis, kad mes kartais neįvertiname mums naudingų pastangų ir dėl įvairių priežasčių "nepastebime" mums palankių leidinių.

Knygoje, galima pasakyti, yra daugiau meilės žemaičiams, negu vadina mos istorinės tiesos. Autorius, prieš rašydamas šią žemaičių panegyriką, perskaitė virš šimto knygų įvairiomis, kartu ir lietuvių, kalbomis. Jis išskėlė ne tik senosios Žemaitijos, bet ir visos Lietuvos istorijoje paskan dintą didingumą, garbę, laimėjimus. Šalia mums gerai žinomų aisčių genčių vadų, kunigaikščių ir karvedžių, kaip Kęstutis, Gediminas, Vytautas, autorius mini ir mažiau žinomus žemaičių vadus: Erdvilą, Dovetą, Treinotą, Daumantą, ypatingai daug vietos skirdamas Auksadiržiui Ringoldui, žemaičių karaliaus Montvilo sūniui. Ringoldas ne tik buvęs puikus karo vadas, strategas, navigatorius po slavų apgyventas plačias stepes, bet jis pirmas mūsųose pradėjęs naudoti ir savo išrastus artilerijos pabūklus. Jis dėvėjęs ant skydro, diržo ir šalmo spinduliuojančios saulės emblemas. Iš Lietuvos kunigaikščių tik lietuvis Vytautas galėjęs lygintis su Ringoldu.

Sunku tinkamai perduoti skaitytojams šios knygos turinį. Pradžioje tikty išversti kelis sakinius iš tos knygos įvado. Jame labai daug teisingai išvadų ir tvirtinimų, nežiūrint, kad pačioje knygoje kai kurie dalykai atrodo perdėti, nepagrįsti. Tačiau ir šis teigimas, gal būt, kyla iš mūsų gentims per šimtmečius primesto vergiškumo, nepasitikėjimo savim, mažavertiškumo dvasios.

Įvade sakome: "Retas yra istorikas, kuriam net ir girdėti žodį "Žemaitija" būtų tekę. Tačiau skaitydamas šį įdomų atidengimą, jis be abejonės mielai priims (žemaičius) kaip brangų turą, kuris padėjo nustatyti ir išlaikyti Europą etniškoje, dvasinėje, kultūrinėje ir lingvistinėje srityse. Šitie paskutiniai Europos pagonys verti pripažinimo už Europos išgelbėjimą nuo Dzingischano nugalintųjų Aukšinių Ordų. Jokia tauta negali pasigirti didesniu mūsųje užmuštų Totorių Chanų skaičiumi kaip Žemaitija. Jokia tauta, įskaitant ir totorius, kurie buvo laikomi ekspertais, neturėjo geresnių kavaleristų, kaip Žemaitija. Jokia tauta nelaimėjo daugiau mūsų prieš totorius ir neprisiplėšė daugiau karo grobio, kaip žemaičiai. Jokia tauta nedavė daugiau nuostolių karingiesiems Teutonų riteriams, kiek jiems davė Žemaitija. Jokia tauta su didesniu pasisekimu neatmušinėjo užpuoliku iš visų įmanomų pusių net per šešis šimtus metų, ką padarė Žemaitija. Užpuolikai buvo Teutonų riteriai iš vakarų, totoriai iš pietų, lenkai iš pietų, rusai iš rytų ir švedai iš šiaurės.

Dėl žemaičių pagoniško tikėjimo tvirtumo ir pastovumo, dėl jų nepamėgdžiojimo karingumo ir kovos iki mirties už savo principus, žemaičių priešai, būtent vokiečių riteriai, caristiniai rusai ir senasis jėzuitų ordinas, visi atskirai griebėsi, kas buvo vadinama dvasine kova, naudojant "plunksnos galią" ir "pinigų galią". Šalia prievartavimo, plėšimų, žudynių ir grobimų, Žemaitijos priešai troško sunaikinti jos vardą istorijoje. Planingai jie sunaikino kiekvieną žiupsnį įrodymų, kad Žemaitija iš viso kada nors egzistavo. Priešai sufabrikavo istorinį pakaitalą, kuris, jų manymu, sunaikins tų žmonių suverenumą, taip kad jie galėtų pasiglemžti jų žemes.

Po šimtmečių kovų, kurios stipriai nuolaino Žemaitijos jėgas, privargę karuose žemaičiai pagaliau pralaimėjo prieš masinę Rusijos slavų jėgą. Ši knygos įvadas paskaičius, ypač vietą, kuri kalba apie "plunksnos jėgą ir pinigų galią", geriau gali suprasti, kaip šitokia puikiai anglų kalba parašyta knyga apie mūsų aisčių gentis, jų kovas, jų kunigaikščius ir laimėjimus, kaip ji daugiau neatsispindi mūsų gyvenime. Nieko nežinoma apie tos knygos autorių, pati knyga buvo, rodos, kartą paminėta viename mūsų laikraštyje, tame paminėjime vis iš "dramblio kaulo bokšto" besidairant į "istorinę tikrovę", "tikslumą" ir panašiai. Kiekvienas lietuvis, kuris turi bent lašą žemaičio kraujo, turėtų laikyti pareigą šią knygą perskaityti. Tada jis geriau supras savo brolius ir save patį. Tikrovė ar fantazija, – klausimas nesvarbus, autorius žemaičius myli ir juos pristato žmonėms, kurie net to žodžio "Žemaitija" nėra girdėję ir niekad negirdės. Knygoje daug meilės, daug tiesos, daug tikrų istorinių faktų, nemažai joje ir įkvėpimo, pasididžiavimo savo kilme ir prigimtimi paskatinimo. Knyga paskaitęs didžiuojuos ir aš, kad mano mama buvo žemaitė.

Izidorius Pipiras

karą atominiais ginklais.

Komitetas ir neutroninės bombos gaminimo šalininkai su tuo nesutinka ir yra kitokios nuomonės. Kada Amerika bus pasigaminusi neutroninę bombą ir turės ją atsargą sandėliuose, tai nei Varšuvos pakto sovietų satelitai, nei Maskva nedrįs ir bijos pradėti Vakarų Europos puolimą konvenciniais ginklais ar kitais strateginiais, nes žino, kad bus skaudžiai už tai atsilyginta ir nubausta.

Du komiteto nariai, senatoriai Sen Nunn (D. Georgia) ir sen. Henry Jackson (D. Washington) prez. Carterį sukritikavo ir išpėjo, kad jiems prezidento "laikinas gamybos neutroninės bombos negalėjimas apsispręsti" yra nesupratimas, kai sovietai jokio nusiginklavimo ženklų nerodo nei interkontinentalinių raketų, nei tankų sumažinimo savo jėgoms Europoje nerodo.

(ct)

Prisikėlimo Parapijos spaudos kioskas, kurią veda P ir I. Miševičiai, 32 Hendrick Ave, Toronto, Ont. Čia gaunama ir Laisvoji Lietuva.

Chicagos aukšt. lituanistinės mokyklos mokiniai mokslo baigimo proga padėjo vainiką prie Laisvės paminklo. Nuotrauka P. Malėtos

Mažieji dainuoja. Prie pianino muzikas Faustas Strolia.

ALTos Cicero skyrius š. m. birželio 11 d. paminėjo skaudžių birželio įvykius. Iš kairės - deklamuoja Kristina Griniūtė ir Ronaldas Zumaras. Dešinė - Cicero tautinių šokių grupės "Ratelis" mergaitės. Minėjimas įvyko šv. Antano parapijos salėje. Nuotrauka C. Genučio

SAULIUS CIBAS GAVO BAKALAURO LAIPSNĮ

Birželio 8 d. 18,000 žiūrovų susirinkus Harvardo universiteto kieme, buvo išdalinta 4474 įvairių universiteto baigimo diplomų. Vienas jų atiteko Sauliui Cibui. Jo tėveliai inž. ir ponis Cibai džiaugėsi savo sūnaus atsiektais rezultatais. Saulius yra išimtinis gabumų. Šalia fortepijono, kurį jis valdo puikiai, studijavo chemiją ir biologiją. Saulius yra priimtas į kelias medicinos mokyklas ir jis pasirinko Harvardo Universiteto Medicinos mokyklą, kurią pradės lankyti rudenį. Medicina yra ilgas ir sunkus kelias, vien metams kainuoja 10,000 dol.

Jauna lietuvaitė, Malisa Mackevičiūtė, K. ir St. Radvilų anukė, apžiūri Genocidos parodą. Nuotrauka V. Noreikos

Mažoji Dainų Šventė Čikagoje

Birželio 10 d. Jaunimo centre įvyko Čikagos ir apylinkių lituanistinių mokyklų, jungtinio choro koncertas. Koncerte dalyvavo tie chorai, kurie liepos 2 d. vyks į 5-tąją Dainų Šventę Toronte.

Koncerto pradžioje buvo įpinta ir kitų muzikalių fregmentų bei tautinių šokių. Po trumpos pertraukos, grįžus į salę susidarė vaizdas, jog esama tikroji dainų šventė. Scenoje išsirikiavo per tris šimtus jaunų choristų, pasipuošusių tautiniais rūbais. Tai darė gražų ir didingą vaizdą.

Muz. Stroliai užėmus dirigento vietą ir davus ženklą pasiruošti dainoms, publika, kurią daugumoje sudarė choristų tėvai ir seneliai, net nustojo kvėpavusi, laukdama pirmųjų dainų garsų. Visos, bene šešios sudainuotos dainos, publikos buvo sutiktos su entuziastiškais plojimais. Kai kurias dainas turėjo net pakartoti. Ypatingai buvo miela matyti, kai pirmoje eilėje stovintieji 7-8 metų choristai nuoširdžiai, su entuziazmu dainavo. O juk čia buvo tik bandomoji repeticija. Girdėjus aną vieną čikagiškių atliktą koncertą, galima susidaryti vaizdą ką išgirsime Toronte, kai ten dainuos visi suvažiuavę chorai. kr.

Maironio lituanistinė mokykla, New Yorke, šiemet išleido 24-tą laidą ir baigė 12 mokinių. Iš kairės I-je eilėje: Rūta Bobelytė, Kristina Kirkylaitė, Rūta Kidolytė, Ramunė Rygelytė, Elenutė Baltrulionytė, Adrija Nemickaitė; II-je eilėje: Rūta Sperauskaitė, Livija Kliveckaitė, Kristina Česnavičiūtė, Viktoras Karmazinas, Tadas Birutis, Ričardas Kezys. Dešinėje mokyklos vedėja G. Ivaškienė, kairėje klasės auklėtojas Paulius Jurkus. Nuotrauka L. Tamošaičio

Maironio lituanistinės mokyklos, New Yorke, choras, išleidžiant 24-tą mokyklos laidą, atliko meninę programą. Choriui dirigavo muzikė N. Ulėnienė, kuri stovi priekyje. Nuotrauka L. Tamošaičio

Urugvajuje, Montevideo mieste š. m. vasario 2-5 dienomis įvyko VI-sis Pietų Amerikos Lietuvių kongresas, kuriame dalyvavo apie 100 tautiniais rūbais jaunuolių. Dalis kongreso jaunimo, prie vainikų padėjimo Nepriklausomybės ir Lietuvos aikštėse (3-čia iš kairės dainininkė Adriana Jočytė).

Nuotrauka J. Degučio

KULTŪRINIS PUSLAPIS

ONOS MIKULSKIENĖS KANKLIŲ REGITALIS

Pranas KARALIUS

Lietuvio širdžiai ir ausiai miela kanklių muzika jau skamba plačiame pasaulyje! Daugelyje lietuvių kolonijų susidaro kanklininkų būriai, kurie įvairiomis progomis skyrė ar pritariant chorams, prisideda prie kultūrinių parengimų programų, Svetimaučiams, pirmą kartą girdintiems savotišką ir egzotišką kanklių muziką, būna gera proga iš arčiau susipažinti su Lietuva. Kanklės yra geros mūsų kultūros reprezentantės.

Didįjį svarbą darbą šios muzikos populiarinimo misijoje atlieka M. K. Čiurlionio L. M. ansamblis ir jo meno vadovai muz. Alfonsas ir Ona Mikulskiai. Jau eilę metų Cleve lande veikia Onos Mikulskienės kanklių muzikos studija, kasmet išleidžianti kanklių kvalifikacijos kėlimo kanklininkų, pajėgiančių atlikti gana komplikotas kompozicijas, galinčių mokytis naujas kanklininkes ir vadovauti jų būreliams. Kasmetiniuose savo mokinių rečitaliuose O. Mikulskienė leidžia pasireikšti visoms savo studentėms nuo mažųjų I kurso ligi solisčių – alumnų imtinai.

Šių metų birželio 11 d. didžiojo lietuvių namų salėje gera šimtinė kanklių muzikos mėgėjų turėjo progą pasidžiaugti jaunųjų kanklininkų pasiektais darbo rezultatais. Pirmo kurso studentės, dar gana jaunos mergytės, Lilė Gelažytė, Viktorija Burdett, Kristina Kampė ir Rama Bublytė atliko Pr. Stepulio, A. Mikulskio ir A. Jansono kūrinėlius. Antroje kurso studentės Vija Bublytė, Aulė Bankaitytė ir Julija Gelažytė paskambino jau komplikotesnius J. Švedo ir Pr. Stepulio dalykėlius. Trečiojo kurso Rūta Gincaitė, Lana Vyšnionytė ir Aldona Johansonaitė pademonstravo savo prastą mūziką ir sugebėjimus ilgesnėse kompozicijose. Visos trys keliamos į paskutinįjį, IV kursą.

Koncertą užbaigė keturios, jau anksčiau studiją baigusios solistės – kanklininkės. Elena Muliolytė labai švelniai ir subtyliai paskambino

ištrauką iš poemos "Mergaitės svajonės". Merga Bankaitytė klausytojus sužavėjo savo garsiaja "Girios idilija" (skambino tik I dalį). Virginija Juodišytė atliko ištrauką iš poemos "Ant ežerėlio rymojau" (Tarp kitko: Virginija yra pakviesta mokytis kanklininkės ateinančiais metais Sv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje). Koncertą dailiai apvainikavo Danutė Bankaitytė ištrauka iš "Lietuviškos rapsodijos Nr. 2". Visi III kurso ir šių solisčių atlikti dalykai yra kompozitoriaus Alf. Mikulskio sukurti specialiai kanklėms. Pulkiai supinti lietuviškų dainų motyvai su gamtos garsų (gegutės kukavimas, paukščių čiulbėjimas) ir nuotaikingais kompozitoriaus įterpimais daro šiuos kūrinius pirmaeiliais mūsų muzikinės kūrybos deimantais.

Visos jaunos kanklininkės buvo apsirėngusios gražiais tautiniais drabužiais, scenoje laikėsi gražiai ir paliko tikrai malonų įspūdį. Po pro-

PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ V-sios Kanados ir JAV lietuvių dainų šventės proga, prisiminkime kiek daug lietuviškos išlaikymo turėjo Vydūno choras Mažosios Lietuvos – Tilžėje ir Varpo choras, vad. muz. Julius Siniaus (dešinėje) Vilniuje ir okup. Vilniaus kraste.

gramos mažosios kanklininkės įteikė mokytojai pirmųjų pavasario gegulių puokštę ir dovanėlę, o kanklių muzikos kūrėjui A. Mikulskui prisegė raudoną gėlę. Trumpoje savo kalboje O. Mikulskienė pasidžiaugė savo studentų stropumu, jų tėvų visokeriopa parama ir mūsų visuomenės rodome palankumu.

Programą sklandžiai tvarkė Ingr. Bublienė. Kanklininkų mamytės vad. R. Gelažienei visus atsilankiusius pakvietė pasisvečiuoti prie kavutės ir pyragėlių stalo.

O. Mikulskienė linkime sveikatos, išvermes ir kantrybės toliau taip gražiai ir sėkmingai vedant kanklių studiją. Jos atsidėjimas ir retai sutinkamas nuoširdumas ir meilė savo mokiniams ir kanklių muzikai neša vaisius, keliančius dėkingumą ir pasigerėjimą mokinių tėvų ir mūsų visuomenės tarpe.

A. G. GRIGALIŪNAS

Lietuvių Išeivijos Spaudos Bibliografija 1970-1974

Lietuvių Išeivijos Spaudos Bibliografiją 1970 – 1974 m. išleido Lituanistikos Instituto Bibliografijos Skyrius. Sudarė Povilas Gaučys. Redagavo Jonas Dainauskas ir Tomas Remeikis. Mecenatas: JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba, Lietuvių Fondas, 300 psl. 1977 m. spaudė Lituanistikos Instituto Leidykla.

Napoleonas pasakė: "Aš daugiau bijau trijų laikraščių nei šimto tūkstančių durtuvų". Metęs pirmą žvilgsnį į Išeivijos Spaudos penkių metų Bibliografiją iš džiaugsmo taip pašo kau, kad vos galva nepramušiau lubų. Patiekta bibliografija beveik šimto periodinio leidinių ir virš šešių tūkstančių individualių įrašų. Na, da-

bar žinios kur ir kokį arsenalą turime. Pagal Bonapartą tai atitiktų dešimt milijonų durtuvų.

Greitomis pradėjau žiūrėti įrašus. Čia krito į akis kai kurie reiškiniai, kurie mano entuziazmą kiek nuslopino. Ėmiau skaityti lietuvišką ir anglišką įvadus. Dar labiau apsilblausiau.

Calumet College, Hammond, Indiana, narys Thomas Remeikis angliškam įvade sako: "Tikrai, pirmąjį kultūrinę veiklą vyksta dabartinėje Lietuvoje, tat diasporos (tremties) vaidmuo neturėtų būti perdėtas". Nors tolimesnėje eigoje ir pasako, kad sovietų režimas tvirtai kontroliuoja kultūrinę veiklą, bet pirminio

savo tvirtinimo nepakeičia.

Manding atrodo, kad Sovietų uždominotą kultūrinę Lietuvos gyvenimą laikyti pagrindine mūsų kultūrine veikla, būtų, gal, kiek per drąsu. Jei p. Remeikis kalbėtų apie Lietuvos pogrindį, tai šiojo veiklą, tikrai, laikyčiau Lietuvos kultūrinio ir politinio gyvenimo tikroju veidrodžiu. Maskvos palieptą KGB prižiūrimą, kompartijos sekamą periodinę ir neperiodinę spaudą laikyti vyraujančia pirmąja kultūra, tai su tokia nuomone negaliu sutikti. Gal tokia pažiūra tiktų "Už bendravimą su kraumi" grupei, bet tautiniai susipratusiai ir galvojančiai tremties visuomenei, tai nėra priimtina.

Kokia nebūtų maža laisvos diasporos kultūrinė veikla, tai ji yra vertingesnė už komdiktatūros diriguojamą. Gal Giesmė apie Staliną ir labai aukšto literatūrinio polėkio, bet ar tai įnašas į lietuvių kultūrą? Man, bent, ir, manau, tikrai lietuviškai kultūrai vertingesnis yra trumpas eilėraštas vaikams sukurta mažai žinomoms, neprityrusios, poetės tremtyje, nei visi, kompartijos paliepti, nors ir labai išskakariektų autorių parašyti, ditiraminiai himnai maskviškių tironų garbei.

Ačiū p. Remeikiui, kad aptarė keletą lietuviškų tremties leidinių politines kryptis. Aišku, aš, būdamas temas ir negramatnas galiu ir nesusi-gaudyti mūsų, itin, didžiųjų dienraščių ir kitokių periodinių leidinių, net jų pačių aptariamoje linijoje. Taip sužinojau, kad Akiračiai yra liberališkos krypties, Draugas – katalikiškai švelnios konservatyvios, Naujienos – exsocialistinės, o dabar nesutepėjusios ar kur vėjas pučia, o Laisvoji Lietuva yra kraštutiniausios dešinės, birčinkinės. Nors, gal, visi šie politiniai aptarimai ir nieko bendro neturi su bibliografiniu generaliniu sąrašu, bet jei jau daromi, tai turėtų būti pritaikyti visiems leidiniams. Taipogi tai turėtų atsivesti ir kategorijų klasifikacijos tabelėje, kurioje turėtų būti atžymėta kiek įrašų yra paimta iš tos ar kitos politinės krypties leidinių. Bet kiltų klausimas, ar visi kurio nors leidinio straipsniai gali būti griežtai įkataloguoti į to leidinio politinę liniją, sakysime, pvz., mokslinės populiarizacijos straipsniai, kelionių aprašymai, beletristiniai ir t.t.

Taip pat, p. Remeikis rašo: "Bibliografija yra selektyvinė... Straipsniai iš laikraščių ir mažesnių organizacinių ar ideologinių magazinų buvo atrinkti pagal jų regimą svarbą lietuviškos diasporos istorijai, bendrai lietuvių tautai, ar tai dėl jų vidujinės meninės ar kultūrinės vertės. Sudarytojo ir redaktorių ar bitariniai vertinimai, iki tam tikro laipsnio, yra neišvengiami, kas leidžia nusidėti praleidimui ar, taipogi, priskirimiui. Jaučiama buvo, kad griežti kriterijai įrašų parinkimui yra nei pageidautini, nei gal būt, net ir įmanomi".

Lietuviškame įvade, p. Jonas Dainauskas, LI Bibliografijos skyriaus vedėjas, rašo: "Straipsniai buvo registruojami atrankos būdu, nes kuris straipsnis yra išliekamos kultūrinės reikšmės, neįmanoma griežtai nustatyti. Neišvengiamai, čia bent iš dalies atsispindi subjektyvus sudarytojo ir redaktorių požiūris".

Pereito šimtmečio amerikietis advokatas ir teisinių veiklų autorius, Horace Binney, aptardamas, per rastai knygų gale duodamą indeksą, rodyklę, sako: "Ir gerą knygą laikau nustojausia pusę vertės, jei neturi galimai pilno indekso. Be tokio vadovo yra beveik neįmanoma patiekti net ir ryškiausių, knygoje esamų, minčių ar faktų, ar tai jų pacitavimo ar

dėl tolimesnio svarstymo".

Bibliografijos sąrašas, kuris, tauriamai, turi pavaizduoti visą mūsų tremties spaudą, bet patiekia tik atrinktą medžiagą, tikrai, nustoja, gal, daugiau nei pusės savo vertės.

Be to, visokios tokios atrankos man, kažkodėl, atsiduoda cenzūra. Visad buvau priešas visokių-politinių ar religinių-totalitarizmų, kurie nusako kas vertinga ir patartina skaityti, kas ne. Ar tai būtų Index Librorum Prohibitorum ar tai būtų leidiniai leidžiami skaityti jei tik turi kompartijos imprimatur.

Taipogi, kaip aš galiu žinoti, kad atranka buvo padaryta tinkama, jei redaktoriai nusako, kad tai buvo atliekama subjektyviai. Net ir Wallace Zinskyco best-selleris Book of Lists net ir humoristinėms atrankoms turėjo tam tikrų kriterijų ar: ba, kaip, pvz., aptardami sąrašus 10 geriausių knygų, filmų ir panašiai, paduoda keliolika pasirinkimo galimybių. Reiškia, nepasitikėjo vientik savo pačių nuomone.

Jei jau atranka, tai norėčiau, kad ji būtų objektyvi ir kad būtų tam nustatytos aiškios gairės. Tokiu atveju tik galėčiau nuspręsti ar ta atranka tinkama man panaudoti kuriam nors darbui.

Subjektyvi atranka? Kaip ji buvo atliekama? Gal, metant pinigą ar kau liuką? O, gal, kaip tas vaikų literatūros personažas, Dr. Doltilis, rengdamasis naujon kelionėn, užmerktomis akimis atidengdavo atlasą ir durdavo pieštukas, kur pieštukas atžymėdavo tašką, į ten Dr. Doltilis ir keliaudavo, gal į Šiaurės Afriką, o gal į Marsą.

Norėdamas kiek geriau suprasti atranką, aš susigundžiau ir padariau atranką kai kurių periodinių leidinių ir pradėjau studijuoti kaip jie išėvi jos Spaudos Bibliografijoje buvo reprezentuoti. Čia paduodu mano subjektyvios atrankos rezultatus.

Viso, sutrumpinimais pažymėtu, periodinių leidinių: 99. Viso įrašų Bibliografijoje – 6,127. Iš šių 99 leidinių (vis subjektyviai) atrinkau 7. Išdava buvo tokia:

1) Draugas	1,510 įrašų
2) Naujienos	441 "
3) Aidai	412 "
4) Dirva	304 "
5) Tėviškos Žiburiai	280 "
6) Akiračiai	195 "
7) Darbininkas	149 "

Viso 3,291 įrašas

Kitaip sakant, 7 leidiniai davė 54% įrašų, o visi likusieji 92 davė 2,836 įrašus arba 46%. Šioj pastarojį grupėje, kiek pastebėjau, liūto dalis atitektų Laiškams Lietuviams ir Karui. Bendradarbiaudamas kartais L. L. patikrinau kiek įrašų ji davė. Buvo 17 (jų tarpe 1 nekrologas, 1 filatelijos kronikėlė), taigi, 3% (trys dešimtys nuo šimto).

Pažvelgiau kiek ir į įrašų autorių vėl staigmena. Bibliografijos sudarytojas, Povilas Gaučys – 120 individualių įrašų; redaktorių Jonas Dainauskas – 46; redaktorių Tomas Remeikis – kuklūs 10.

Kaip matosi p. Gaučio straipsniai ir verstiniai eilėraščiai, tikrai, yra "regimos svarbos bei išliekamos kultūrinės vertės".

"Draugas" pasirodo esąs svarbiausias periodinis leidinys ir todėl gausiai atstovaujamas visose klasifikacijos kategorijose, ar tai būtų beletristika, poezija, istorija, nekrologai, politika ir t.t. Man susidarė įspūdis kad "Draugo" ir nusišnyptimas yra "išliekamos kultūrinės vertės", o tokio, nuolatos politinėje spaudoje dirbančio, kaip Vilijus Bražėnas, kurio straipsniai spausdinami ir žinomesnėje amerikiečių spaudoje ir kuris

(Nukelta į 10 psl.)

Onos Mikulskienės Kanklių muzikos studijos studentės ir alumnės po rečitalio. I-je eilėje – Rama Bublytė, Julija Gelažytė, Lilė Gelažytė, Aukšė Bankaitytė ir Vija Bublytė. II-je eilėje – Lana Vyšnionytė, vadovė – Ona Mikulskienė, Viktorija Burdett ir Kristina Kampė. III-je eilėje – Aldona Johansonaitė, Rūta Gincaitė, Elena Muliolytė, Virginija Juodišytė, Merga Bankaitytė ir Danutė Bankaitytė. Paskutinės keturios yra alumnės – solistės.

Nuotrauka Jono Vyšnionio

ŽMONĖS, NUOTYKIAI IR FAKTAI

VISUR DETENTĖ BRAŠKA

Pastaruoju metu JAV-se jau aiškiai jaučiamas politinių ir kitokių santykių su Sovietais atšalimas. Ši atšalimą iššaukė ne tik Sovietų valdžios žmogaus teisių pažeidimai, bet ir jų karinės aferos Afrikoj bei agresyvūs planai Europoj, Viduriniuose Rytuose ir kitur. Amerikos sporto sąjungose jau svarstomas klausimas ar beverta Amerikos sportininkams vykti į Maskvoj ruošiamą tarpautinę sporto olimpiadą.

Šį pavasarį Amerikos Vėžio ligos tyrimo instituto imunologų sekcija atšaukė savo atstovų siuntimą į medicinos konferenciją Maskvoj. Birželio pradžioj kitą vėžio ligos tyrimo, chemoterapijos, sekcija irgi nutarė nešiusi savo atstovų į tą konferenciją, kuri prasidėjo birželio 10 dieną.

Šešerius metus, nuo detentės pradžios, trukęs Amerikos ir Sovietų bendradarbiavimas, tiriant vėžio ligos priežastis ir gydymo būdus, atrodė gali galutinai nutrūkti. Sovietiniai vėžio ligos tyrinėtojai tuo yra labai susirūpinę.

ŽMOGŽUDYSTĖS CHICAGOS MIESTE

Chicagos policijos vadas padarė svarbų pranešimą apie ginklų naudojimą kriminaliniuose nusikaltimuose, ypač nužudymuose. Nors JAV gyventojų labai didelė dauguma, kaip tvirtina opinijos tyrinėjimo biurai, trys iš 4-rių apklaustųjų, reikalauja, kad Kongresas išleistų šaunamųjų ginklų kontrolės įstatymą, bet įstatin ga saugumo sporto organizacija (National Rifle Association) sugeba iki šiol kiekvieną ginklų kontrolės įstatymo projektą Kongrese užblokuoti. Šios draugijos agentai vis įtikinėja Kongreso narius, kad ne šaunamieji ginklai žudo žmones, bet žmonės žudo žmones.

Tai tiesa, sako policijos vadas James O'Grady, žmogus žmogų nužudyti gali ne tik šaunamuoju ginklu, bet ir kitais įrankiais: peiliais, žirkklėmis, suktuvais, arba užneris kilpą ant kaklo. 1977 metais Chicagoj buvo įvairiais būdais nužudyti 823 žmonės. Bet daugiau kaip pusė šio skaičiaus - 444 žmonės buvo nužudyti šaunamaisiais ginklais ir tik po 2 suktuvais ir žirkklėmis.

Pereitais metais Chicagoj buvo nužudyti kone 900 žmonių. Visame Amerikoje kasmet nužudoma per 9,000 žmonių. Daugiau kaip 50% nužudymų įvyksta dėl ginklų.

Panagrinėjus nusikaltimų statisti-

nus duomenis, tipingas Chicagos žmogžudys yra 16 metų amžiaus juodukas, ginkluotas rankiniu šaunamuoju ginklu. Žmogžudystės daugiausia įvyksta tarp 1-mos ir 4-os val. ryto.

AMERIKOS BOMBININKAI

Šitame turtingame Amerikos krašte, kur visko pilna tik tvarkos daug kur trūksta, kur visi kriminalistai ir įvairūs puspročiai taip geraigink luoti, kad daugely didmiesčių rajonų padorūs gyventojai nebegali priteimus išėti į gatvę. Šalia laisvai pardavinėjamų rankinių ginklų, kurių prekybą nuo valdžios kontrolės sekmingai Kongrese gina tam tikros organizacijos ("lobby") privisę piktdariai jau ginkluojasi tobulais ginklais su optiniais prietaisais ir net bombomis.

Tik per vienerius 1977 metus JAV-se buvo 1,058 piktadarių padėtų bombų sprogdinimai, nuo kurių žuvo 38 asmenys ir daugelis buvo sužeistų. Daugiausia bombininkų net 311 buvo Californijoje, kur gyventojų sudėtis rasiniu ir socialiniu atžvilgiais yra margiausia. Antrą negarbingą vietą užėmė Illinois valstija, kur kriminalistai išsprogdino 231 bombą. Trečioji vieta teko Ohio valstijai su 211 bombų sprogdinimais. Čia dar nepriskaičiuotos 740 nesprogdusios bombos (visame krašte).

1976 metais piktadarių buvo padėję iš viso 1,642 bombas, iš kurių 870 buvo išsprogdintos.

PINIGINIŲ APVALYMO ĮKARŠTIS

Daugelis amerikiečių mėgsta savo nervus padirginti ir pinigines pustuinti įvairiais azartiniais lošimais. Paprasti amerikiečiai labai mėgsta lošimą "arkliukais", t.y. su nedideliu indėliu dalyvauti arklių lenktynių lažybose. Bet turintieji sioresnes pinigines labiau traukia karštesni azartiniai lošimai su greities rezultatais. Tokias pramogas suteikia vadinami lošimo namai (casino) su "ruletėmis" ir įvairiausiais lošimo automatais.

Tokie garsūs lošimų namai yra Las Vegas, Nevadoj. Š.m. gegužės mėn. gale panašūs lošimų namai atsidarė Atlantic City, New Jersey, Rytinių valstijų lošikams. Per pirmąją savaitę čia suplūdo didelės minios dykduonių nusikratyti nereikalingais doleriais. Turėję šesetą dienų šio lošimo namai turėjo per 2,63 milijonus dol. pajamų, 438,504 dolerių per dieną. Dėl licenzuoto personalo trūkumo iš 86 rulečių veikė tik 60 ir iš 893 lošimo automātų, te veikė 720.

J. Vil.

SPAUDOJE IR GYVENIME

Lietuviai Nešaudė, Bet Gelbėjo

K. LIZDEIKA

Kai pradėjo atvykti į laisvą pasaulį Lietuvos žydai - desidentai, tai mūsų vadovaujančios organizacijos pradėjo siekti su jais abipusiško bendradarbiavimo, kaip ir dera vienodo likimo, viename krašte augusiems, mokslus ėjusiems, tokios pat laisvės siekiantiems ir nuo tų pačių priešų nukentėjusiems žmonėms. Pradžioj kai kurie politiniai veikėjai apsi - džiaugė ne lyginant geleželę radę. Atrodė, kad jei dar vienas kitas naujas desidentas atvyks, tai Lietuva jau bus ir išlaisvinta. Kultūrininkai taipgi pastatė juos pirmąja nacių vietoj, įteikdami premijas nors ir pakartotinai spausdintam veikalui. Bet neilgai mūsiškiai veikėjai gavo progos pailsėti nieko neveikdami.

"Tėviškės Žiburijoje" pirmiausia Z. Česna per kelis numerius atkreipė lietuvių dėmesį nors mandagioj formoj, bet jau priekaištaudamas lietuviams dėl žydų šaudymo. Tada lietuvių visuomenė pradėjo s - kaičiuoti, kiek mūsų tautiečiai žydų tautybės vaikų išgelbėjo rizikuodami net savo ir savo šeimos gyvybe. Daug tokių išgelbėtų ir išmokslintų dabar gyvena laisvame pasaulyje, bet kada pradėjo spaudoje tą klausimą vienas po kito žydai kelti tik iš vienos pusės, tada kilo klausimas, kodėl gi tylti tie išgelbėtieji ir neatvertia antros medalio pusės.

Ir pagaliau "Holocaust" filmas televizijoje buvo mums tartum netikėtas bombos sprogdinimas. Tai netiesa, tai melas. Kas jį turi atitaisyti, parodyti tikrą, faktais pagrįstą tiesą. Savaime aišku, pirmoji eilė turi atsaką duoti mūsų didžiosios organizacijos, ypač politiniai veiksniai, sujudo viens kito klausdami aktyvesni lietuiviai. Taigi, veiksniai atsišaukė į lietuvių visuomenę, kad siųstume protesto laiškus televizijos stočiai, bet protestas be įrodymų nieko vertas. Mes žinom daug faktų atskirais dokumentais išmėtytu po archyvus, bet ar dabar laikas juos rinkti. Čia reikalingas greitas atsakymas.

Deja, mūsų politiniai darbai pilni prieštaravimų, tuščių rungtynių, gražių ir net veidmainių žodžių ir žemiausių siekimų, asmeniškumų, siaurų partinių interesų. Per 30 su viršum metų nėra išleista jokio pagrįsto veikalo sąryšy su žydais, o lėšų fonduose netrūko, visuomenė parodė savo rūpestį ir duosumą. Tačiau tie rungtyniautojai, lankydami valdžios pareigūnus vežasi ir dalina į-

vairias brošiūras apie Lietuvą, kurios tuoj pat nueina į šiukšlių dėžes, kaip ir visos kitos įvairiomis kalbomis, kurias ir mes gauname.

Jau ne kartą spaudoje skaitėme, jog tai ne kieno kito, kaip tik politinių ar į tokias pretenduojančių organizacijų pareiga. Tačiau, kaip matome, jos tenkinasi brošiūrėlėmis. Na ir dabar VLIKo paskelbtaj 1978 m. sąmatoj skaitome: "2. Anglų kalba enciklopedinio pobūdžio knygai apie Lietuvą 4,350, 3. Leidinėliui (dide-lio tiražo) anglų kalba apie Lietuvą 1,200, 4. Trumpai Lietuvos istorijai 1,200" (ELTA 1978 m. Nr. 15 - 1139).

Lietuva turi tokią didelę ir ilgą istorijos praeitį ir mūsų vadovai tenkinasi pristatyti ją tik trumpais leidinėliais, lyg tai būtų kur Afrikos gilumoje pirmą kartą nepriklausomybę gavusi valstybėlė. Vienas lietuvis leidinėlį apie Lietuvą davė savo įstaigos viršininkui ir eidamas namo pro šalį jo stalą pamatė dovaną jau popierių krepšyje įmestą. Leidinėliai skiriami masėms, vieni paskaito, kiti pavarto, treči iš viso nežiūrėję numeta, bet mums reikia su pažindinti Amerikos bei laisvojo pasaulio akademikus, reikia pilnos istorijos, faktais pagrįstos, reikia ne vien svetimiems, bet ir savo jaunimui, svetimiems politikams, nuo kurių daug priklauso pasaulio klausimų svarstymas ir mūsų jauniesiems einantiems reprezentuoti Lietuvos reikalus tarptautiniame forume.

Kad ir saviems reikalinga parodė š.m. gegužės mėn. 10-14 d. d. Toronte, Kanadoj, surengta pabaltiečių 6-ji studijų konferencija, kurios organizacinius reikalus tvarkė dr. prof.

Romualdas Misiūnas, išryškines savo visišką nežinojimą Lietuvą lie - čiančių klausimų. Susipažinus su tokiu menka jo istorine apšvieta manęs nebestebina ir tai, kad jis VLIKo surengtam jaunimui seminare 1977 m. vasario 26-27 dienomis taip pasisakė:

"Prof. dr. Romualdas Misiūnas ir Joana Kuraitė labai flegmatišku tonu apsvartė jaunimo kelią į Lietuvą balansą. Jiedu rado, kad tiek išveijos jaunimui, tiek ir Lietuvos gyventojams iš mūsų jaunimo lankymosi Vilniaus kursuose ar šiaip ekskursijų yra žymiai daugiau naudos, negu žalos..." "Jaunimas liko be opozicijos - kartais atrodė lyg jis veržtųsi pro atviras duris" (ELTA 1977.4.12).

Ten pat ir desidentas T. Venclova pasisakė, kad jaunimui reikia vykti į kursus net ir tada, kada sąlygas nustato okupantas. Pagal ELTos aprašymą atrodė, jog tam simpoziume dalyvavo ir VLIKo valdybos bei tarybos nariai ir tik pora jų pasisakė prieš Vilniaus kursų lankymą. Ne jau gi tuo atveju reikia tikėti "Akiračių Buldogui", "kad VLIKE įsigali dabar visokie bendradarbiautojai, kurie tinka kamai nepasmerkia net studentų vykimą į Vilniaus kursus ir į pionierių stovyklas..." (1977.10, Nr. 9-93).

Maskva Kuboje įžiūri paklusnų tarną, kurio rankos žarsto karštas žarijas Afrikoje ir kitur. Tačiau už tuos patarnavimus Kremliaus ponai turi brangiai mokėti. Maskvos parama Kubai siekia apie du milijardus dol. per metus. Sovietai perka visą Kubos cukrų, brangesnėmis kainomis negu pasaulinės rinkos kainos ir tiekia Kubai naftą, už kurią kitose rinkose daugiau gautų.

Rostis Baublys Pasaulio Tautų Teisulių alėjoje, Jeruzalėje, sodina medelį žydų gelbėtojų garbei. Ten jis pasodino du medelius - dr. Petro Baublio ir Sergejus bei Jadvygos Baublių vardu. Prie sodintojo - jų išgelbėtieji Lietuvos žydai ir žydės.

Lietuvių Išveijos...

(Atkelta iš 9 psl.)

plačiai kalba apie Lietuvos bylą ir kančias amerikiečių visuomenei per radiją ir paskaitų turne, neturi jokių svarbos. Nucenzūruoti jį. Tas pats nutiko ir su kitu, dažnu L. L. bendradarbiu, Vyt. S. - nucenzūruotas kaip bevertis. Vienam, kuriam daviau pavartyti Bibliografiją, man padarė dar kitą observaciją: jei tas pats autorius yra parašęs keliems leidiniams, tai L. L. jo straipsniai necenzūruoti, o kituose leidiniuose - užregistruoti. Turbūt vis dėl to subjektivių kriterijų.

Pasigedau įnašų klasifikacijoje pogrupė, kurioje būtų užregistruoti firmos ir asmenys, kurie talpina s - kelbimus "Drauge". Žinote, advertizingas yra labai svarbus šiame krašte ir gali, taipogi, turėti ir mums svarbios ir išliekamos kultūrinės, socioistorinės vertės.

Išvada: jei "Draugas" nori turėti jame talpinamų rašinių indeksą ir jei redakcinė kolegija bei jos pažįstami ir draugai nori, kad būtų sudarytas ir išleistas jų rašinių (nors ir selektyviai) sąrašas, tai labai prašom. Bet, prašau, tai daryti savo asmeniniais pinigais, o ne Bendruomenės Kultūros Tarybos Lietuvių Fondo lėšomis. Tuomet toks leidinys galėtų pasivadinti Selektvyne tokių tai grupių Bibliografija, o ne Lietuvių Išveijos Spaudos Bibliografija. Pakanka mums jau komunistinės cenzūros Lietuvoje; čia reikėtų jos vengti.

A-Z Meats

Prime & Choice Meats

Skaniausios lietuviškos šviežios ir rūkytos dešros. Delikatesų skyrius

Antanas PLIENIS

2433 West 69th St., Chicago, Ill. 60629

Tel. 436 - 6888

Toronado Custom Coupe

Jei norite įsigyti naują 1978 Oldsmobile ar bet kurios kitos rūšies gerą varotą automobilį, kreipkitės pas

Edmundą VENGIANSKĄ

Hollingshead Oldsmobile 5370 So. Western Avenue Chicago, Ill. 60609 Phone 476-7000

kuris, turėdamas ilgametį patyrimą automobilių prekyboje, patarnaus jums visuose auto mašinos pirkimo, apdraudos ir finansavimo reikaluose.

Darbo valandos nuo 9 v. r. iki 9 val. vak. Paminėjus šį skelbimą - tikėkitės specialios nuolaidos kainoje.

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios. Darbo valandos kasdien nuo 8 v. ryto iki 6 val. vak. Šeštadieniais nuo 8 v. r. iki 12 val. dienos.

SAVININKAS LIETUVIS

3522 West 63-rd. Str. Chicago Ill.

Tel. 776-5888

72 YEARS SERVING

CHICAGOLAND

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2 %

a year

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO

7 3/4 %

see us for HOME financing AT OUR LOW RATES

CONTINENTAL RESTAURANT

Genovaitė Malorienė

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS NAMIE GAMINTAS MAISTAS Greitas ir nandagus patarnavimas

3139 So. Halsted Str., Chicago, Ill. 60609 Tel. 842-9559

Sea Lore Motel

10089 Gulf Blvd., Treasure Island, Florida 33706. Prie 75 kelio Tel. (813) 360-7257

Nauji apartamentai, atskiri kambariai su visais virtuvės įrengimais, pavieniams asmenims ir su šeimomis. Šiluma ir oro vėsintuvai. Kili, mai, TV, gražus paplūdimys, laiveliai, gera žuvalimui vieta, gražus vaizdas į Meksikos įlanką.

STELLA ir ANTANAS MINEIKIAI

LIETUVISKA APDRAUDŲ AGENTORA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitos apdraudos - asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms. Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies. Nemo-kamas patarnavimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos. Šmulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeikite:

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Ave.

Chicago, Illinois 60636

Tel. WALbrook 5-5671

MUMS RAŠO

LAISVOSIOS LIETUVOS Redakcijai

Maloniai prašau "Laisvojoje Lietuvoje" paskelbti šį mano laišką: Sovietinė komunistų sistema visa savo esme yra melo sistema, kuri laisvoje visuomenėje sugriūtų, kaip kortų namelis. Jai išlaikyti sovietai yra suorganizavę brutalių formos policinį režimą. Šią tiesą klasiški posakiai yra išreiškęs Aleksandras Solženicinas: "Kas melą pasirenka kaip principą, prievartą turi pasi-rinkti kaip metodą". Todėl bet koks melas, kad ir švenčiausias tikslais skelbiamas, tiesioginiai ar netiesioginiai talkina sovietinei sistemai, nes komunizmas iš esmės yra melo ginas.

Tenka apgailestauti, kad tuo netiesos keliu nuėjo australietis Jonas Kedys, "Laisvojoje Lietuvoje" (1978. IV. 20, nr. 8) paskelbęs straipsnį "JAV politiniai trubadūrai šviečia Australiją". Čia jis Amerikos lietuvių "informuoja", kad aš savo Lietuvos nepriklausomybės šventės proga Sydneyje, Australijoje, pasakytą kalbą varęs "bendradarbiavimo propagandą", kuri sutampanti su "sovietine politika".

Tokios propagandos nevariau, ir jos nepastebėjo apie mano paskaitą rašę Australijos lietuvių "Mūsų Pa-

stogės" ir "Tėviškės Aidų" bendradarbiai, o taip pat Antanas Laukaitis "Dirvoje", Agnė Lukšytė toje pačioje "Laisvojoje Lietuvoje" ir Ava Saudargienė "Europos Lietuvoje". Pastaroji pastebėjo, kad "J. Kojelis savo paskaitoje žiūrėjo į dabartį... ir kėlė ryžtą kovoti už Lietuvos laisvę".

Jei iš tikro aš būčiau tokių nuodų kaip rašo Kedys, Australijos lietuviams paleidęs, jo pareiga būtų buvusi nuodus neutralizuoti straipsniu Australijos lietuvių spaudoje. Tačiau jis mano paskaitoje nebūtų pajėgęs surasti net iš konteksto išimto sakinio, kuris būtų sutapęs su sovietine politika. Taigi, jis savo neaiškiems tikslams pasirinko auditoriją, kuri mano paskaitos negirdėjo.

Vieną melą Kedys savo straipsnyje bando sustiprinti antru, teigdamas jog aš Australijon vykęs "tautiečių sutelktom aukom", konkrečiai - "Lietuvių Bendruomenės" lėšomis.

Kiek aš žinau, Australijon vykau, iš ten grįžau ir iš miesto į miestą Australijoje ir Naujojoje Zelandijoje skraidžiau savo paties doleriais nupirktais bilietais. Tačiau jeigu Kedys turi savo įrodymus, prašau juos "Laisvojoje Lietuvoje" paskelbti. Jei jis viešai paskelbtų melą įrodymais

pavers tiesa, viešai pažadu tai "lietuvių bendruomenei" mano kelionei padarytas išlaidas gražinti ir kaip bausmę savanoriškai išpareigoju patokią pat sumą išmokėti Jonui Kedžiui ir "Laisvajai Lietuvai", kuri jo "reikšmingą" straipsnį patalpino vedamiesiems skirtoje vietoje ir įdėjo didelę straipsnio autoriaus nuotrauką. Jei jis to nepadarys, paliksiu įsitikinimo, kad jis sąmoningai skelbia netiesą ir kad nevertai ant švarco atlapo (kaip nuotraukoje matyti) nešioja šaulių ženklą su išryškintu vyčio kryžiumi. O taip pat apgailestausiu, kad "Laisvoji Lietuva" nesąžiningo bendradarbio buvo suklaidinti.

Su tikra pagarba
Juozas Kojelis
Santa Monica, 1978. gegužės 17 d.

Jaunimo centro aukštesniosios šeštadieninės mokyklos užbaigimo metu dalis svečių.
Nuotrauka P. Malėtos

J. P. KEDYS

SEKTINAS PAVYZDYS

(Atkelta iš 1 psl.)

binę į virvę nežinodami kas ir kur tą virvę traukia. Pasekmėje jie pripažino "de jure" rusišką jungą Pabaltiję (74). Prisidengę tautiniu sijonu, mes leidomės išprievartaujami. Bet "nėra to blogo, kas neišeitų į gerą". Pavyzdžiui, Sydney apylinkė tuo išrinko komitetą politiniams reikalams - Lietuvos Bylai. Ėmėsi darbo "Hellp" Help Estonian, Latvian, Lithuanian People. Baltų Taryba, Pabaltiečiai Akademikai ir kt. To laiko Opozicijos vadas, The Hon. J. M. Fraser, netrukus viešai pareiškė, jog liberalams ir jų sąjungininkams grįžus valdžion, Pabaltijo kraštų pripažinimas "de jure" bus atšauktas. Taip ir buvo!

Australian Labor Party rinkimus pradėjo 1975 m. gruodžio mėn. 13 d. Kiek įtakos rinkimams turėjo Pabaltiečiai ir jų draugai, sunku pasakyti - statistinių žinių nėra. (Tie, kurie balsuoja, visi yra Australijos piliečiai). Reikia galvoti, kad ir 1974 m. "pripažinimo" būtų išvengta, jeigu būtume turėję tokius komitetus, kuriuos turime šiandien. Kaip ten bebūvo, š. m. birželio mėn. Australian Labor Party (A. L. P.), t. y. dabartinė opozicija, viešai paskelbė, jog ir ji atšaukia "de jure" pripažinimą.

Australijos laisvė, taip kaip ir J. A. V., yra tokia pastovi vertybė, kad ja neabejoja nei viena politinė partija. Tuo tarpu Pabaltiečiams, laisvė ir nepriklausomybė reikiama tolydžią kovą ir, anot "Keleivio", esame įpareigoti sąžiningai nušluoti tam tikrą tėvynės laisvės kelio dalį.

Australija, 1978 m. birželio mėn.

J. Burkaus

DVI NAUJOS KNYGOS:

"DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI" - vienas gerųjų ir kitas blogųjų angelų ir žmonių pasauliai, 444 psl., \$ 8.50.
"KONNERSREUTHO TERESĖ" (nauja apie Teresę Neumannaitę), \$ 5.00. Šios knygos kiekvienam yra naudingos. Abi knygos \$ 13.50. Užsakyti: Sūduva, 809 Ramble St., Hot Springs, Ark. 71901.

NERINGOS Restoranas

SVEIKAS LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS NAMIE GAMINTAS MAISTAS

Jauki aplinka, greitas patarnavimas.

Savininkė Aleksandra BUIVYDIENĖ

Tel. 476-9026

2632 West 71-st Str. Chicago, Ill. 60629

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

"LIETUVOS AIDAI"

Veda Kazė BRAZDŽIONYTĖ

Veikia savaitgaliais:

Penktadieniais 9:30 - 10:00 val. vak.

AM - 1490, iš WOPA stot.

Šeštadieniais 8:00 - 10:00 val. vak.

FM - 106.3, iš WLNR stot.

Adresas: 2646 West 71-st St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. 778-5374.

BRUNO KEPYKLA

3339 So Litanica Ave.

Chicago, Ill. 60608 Tel. CL 4-6376 Sav. Bruno MACIANSKIS

Čia rasite skaniausiai pagamintą: pyragaičius iš stambių kvietinių miltų, įvairių pyragų, tortų, taip pat naują ragaiši išdaigintų kviečių ir įvairios duonos.

Kas valgo Bruno duoną,
Visad žydi kaip aguona!

CALIFORNIA SUPER SERVICE

GENERAL REPAIR WORK - ROAD SERVICE

K. E. RINGIS Prop.

4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO ILLINOIS 60632

APDRAUDŲ AGENTŪRA

NUO 16 IKI 80 METŲ

APDRAUDŽIAM AUTOMOBILIUS PATOGIOMIS MĖNESINĖMIS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS

APDRAUSKITE SAVO TURTĄ-INVESTAVIMĄ HOME OWNERS POLICY. IŠRŪPINAME VISUS KITUS APDRAUDIMUS PER TVIRTAS APDRAUDŲ B-VES. SĄŽININGAI PATARNAUJAME VISAIŠ NAMŲ PIRKIMO IR PARDAVIMO REIKALAMS.

JUOZAS BACEVIČIUS

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629, TEL. PR-8-2233
Valandos kasdien 9-8 val. vak. Šešt. sekm. 9-4 val.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

Kalba lietuviškai

2618 West 71-st Str., Chicago, Ill. 60629

Tel. 737-5149

Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Valandos pagal susitarimą.
Trečiadieniais uždaryta.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489

(buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Namų, sklypų įsigijimo, bei kitais investavimo reikalais
PIETVAKARIŲ FLORIDOJE mielai patarnaus Eda BRAŽENIENĖ.

Kreiptis: EDA BRAZENAS
REALTOR-ASSOCIATE

Ben. L. Cunliff, Jr., Realtor, 4839 Palm Beach Blvd., Ft. Myers,
Fla. 33905. Tel: (813) 694-2168 įstaigoje, 694-5779 namie.

INTERNATIONAL MEAT MARKET

RŪKYTOS DESROS IR SKILANDŽIAI

PETE BURKAUSKAS

2913 West 63-rd Street,
Chicago, Ill. 60629Tel. 436-4337
Mon. - Sat 9-6

"RAMUNĖ"

DELIKATESŲ KRAUTUVĖ IR RESTORANAS

Čia yra: lietuviškų knygų, gaidų, plokštelių ir kitų lietuviškų kūrinių, kurių kitur vargiai gausite. Prašome įsitikinti.
Savininkai: Ona Konkulevičienė ir Bronius Zabuka
2547 W. 69 th St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 925 - 4254

5 1/4%

7 3/4%

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000)

MIDLAND taup. ir skol. b-vė turi skyrius šiose vietovėse:

8929 So. Harlem Ave., Bridgeview, Ill. 60455; 4040 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632 ir 2657 West 69-th St. Chicago, Ill. 60629.

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja tarypne ir namų paskolų reikalus visoje mūsų apylinkėse. Dėkojame Jums už mūsų parodytą patikėjimą. Mes norime būti Jums naudingi ir atidūs.

MIDLAND SAVINGS

F r a n k

P r e s i d e n t

Laisvoji Lietuva

2618 West 71st Str., Chicago, Ill. 60629
Tel. 476-3371 ir 839-5531

Kas iz kur

PO TRUMPŲ ATOSTOGŲ LAISVOSIOS LIETUVOS SEKANTIS
NUMERIS IŠEIS LIEPOS 27 DIENĄ.

Pranas Beinoras jau antri metai kai užprenumeruoja Laisvąją Lietuvą Vytuto Didžiojo Šaulių Rinktinių bibliotekai. Jis yra mūsų talkininkas, rėmėjas ir labai dažnai L. L. užprenumeruoja savo draugams. Nuoširdus ačiū.

Pašto nuolatiniams tarnautojams atostogaujant, ekspedijuojant pagalbiniam personalui, Laisvoji Lietuva vėlavo ne dėl mūsų kaltės.

Sofija Grigaliūnienė, mūsų bendradarbio žmona, iš Miami, Fla., buvo atvykusi į Chicago aplankyti savo dukrą - dr. Jolantos, kuri specializuojasi širdies chirurgijoje ir Nemirą, dirbančią ligoninėje prie kraujo tyrimų. Ta proga buvo apsilankiusi L. L. redakcijoje, kur nuoširdžiai pasikalbėta prisimenant Kauną ir lagerinį gyvenimą Vokietijoje.

Metinis Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimas šaukiamas spalio 21 d. Lietuvių Tautiniuose namuose. Suvažiavime bus aptarta 1979 m. šaukimo lietuvių kongreso reikala, bus renkama nauja Altos valdyba.

Vitas Gerulaitis - trečias

Kasmet viso pasaulio teniso žvaigždės suvažiuoja į Londoną, į garsųjį Wimbledon teniso turnyrą. Pagal žaidėjų taisyklę tenis laimėjimus jie suskirstomi į eilę, nurodanti žaidėjo pajėgumą.

Pirmuoju ir šiais metais įvertintas švedas Bjorn Borg. Jis ir pernai laimėjo tą turnyrą. Antruoju - amerikietis Jimmy Connors. Trečiuoju - atžymėtas mūsų Vitas Gerulaitis. Jis pirmą kartą taip aukštai įvertinamas. Ketvirtuoju - Guillermo Vilas.

Moterų pirmąją jau treči metai iš eilės įvertinama amerikietė Chris Evert.

Linkime mūsų Vitui sėkmės šiam turnyre.

Ignas Petrauskas

LAISVAJAI LIETUVAI paremti aukotojai

G. Rugienis, Tillsonburg, Canada	30.-
Bronė Gustaitienė, Chicago	15.-
Juoza Vareika, Chicago	10.-
T. Tallat-Kelpša, Chicago	5.-
Vytautas Butkus, Chicago	5.-
Bronė Rutkauskienė, Chicago	5.-
A. Caplėnas, Madison, Wisc.	5.-
A. Pocius, Rockford, Ill.	5.-
Stasys Petrus, Metairie, La.	5.-
B. Katilius, Montreal, Canada	5.-

Po 2 dol. aukotojai:

P. Šernas, Rockford, S. Palionis, Cicero, S. Jokubilius, Delhi, J. Hartvigas, Amstardam ir St. Grušauskas Conn.

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū!

Pasaulio Lietuvių Dienos Kanadoje prasideda birželio 26 d. 9 v. r. sporto žaidynėmis ir baigiasi liepos 4 d.

Visi kviečiami dalyvauti.

Seštasis Latvų Kultūrinis Festivalis

Tarp birželio 30 ir liepos 4 dienų latviai ruošia kultūrinį festivalį Bostone. Jie skelbia, kad jų pirmasis festivalis įvykęs 1873 metais Rigoje taigi latviai tęsia savo seną tradiciją. Festivalis bus atidarytas birželio 30 d. Sheraton hotelyje 1 val. p. p. Tą pačią dieną, 4 val. p. p., English High School auditorijoje pasirodys 20 tautinių šokių vienetų, pademonstruoti kaip moderniškai šokiai panaudoja tradicinį liaudies judesį. Tą pat vakarą 7 val. MIT Kresge auditorijoje bus koncertas, kur rinktiniai latvių solistai išpildys programą.

Liepos 1 d. Trinity Church, Copley Plaza, 10 val. iš ryto įvyks Latvijos Nepriklausomybės 60 metų minėjimas.

Liepos 3 d. 3 val. p. p. Boston Garden auditorijoje, kur paprastai vyksta sporto rungtynės, 1300 latvių dainininkų, pasipuošusių tautiniais rūbais, išpildys įvairių chorų su orkiestru programą.

Pastatykite ROMUI KALANTAI Paminklą

Lietuvos Šaulių Sąjunga Tremtyje užsimojo tautos didvyriui ir kankiniui Romui Kalantai pastatyti paminklą. Kartu su R. Kalanta paminkle numatyta įamžinti ir Lietuvos partizanų heroiką. Didžioji išlaidų dalis, žinoma, guls ant šaulių pečių, tačiau be visuomenės ir organizacijų pagalbos paminklo pastatyti nepajėgs. Tai yra visos lietuviškosios išeivijos reikalas. Lietuvos Šaulių Sąjunga, kuri ligšiol visuomet kitus remdavo, bet niekad paramos neprasydavo, prašo organizacijas ir pavienius tautiečius dosniai aukoti šiam kilniam tikslui. Juo daugiau turėsime lėšų, tuo įspūdingesnis pastatysime paminklą. Paminklui žemė (12 sklypų) geroje vietoje, jau užpirta Chicago šv. Kazimiero lietuvių katalikų kapinėse.

Aukos siųsti: St. Anthony's Saving and Loan Association, Romas Kalanta Fund Acct. 0-30190-0, 1447 So. 49-th Court, Cicero, Illinois 60650. LŠST Centro Valdyba

Jury Komisija Radijo Premijoms

Lietuvių radijo valandėlėms Amerikos Lietuvių Tarybos bus duodamos keturios premijos - už geriausią patriotinę-politinę, religinę, meno programą ir už geriausią interviu. Viso premijoms skirta 1,000 dol. Mecenatas - kun. J. Prunskis. Jury komisija premijoms paskirti: Vytautas Kasniūnas, Juozas Skorubas, dr. Kazys Šidlauskas, dr. Leonardas Šimutis, kun. Anicetas Tamošaitis.

Radijo valandėlių vadovai parinkę geriausią programą iš keturių sumintų sričių atsiunčia iki 1979 m. sausio 1 d. Amerikos Lietuvių Tarybai, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629.

Foto Darbų Paroda

Septintosios metinės Lietuvių Foto parodos rengimo komitetas primena, kad lietuvių fotografai ruošėsi savo darbų parodai, įvyksiančiai š. m. lapkričio mėn. 3 - 12 d. d. Čiurlionio galerijoje, Chicagoje. Kadangi ši paroda, kaip ir ankstesnės, yra visų lietuvių fotografų išeivijoje darbų paroda, rengimo komitetas nuoširdžiai kviečia ir ragina parodoje dalyvauti ne vien tik Jungtinių Amerikos Valstijų, bet taip pat ir ko legas fotografus, gyvenančius Australijoje, Europoje, Kanadoje, Pietų Amerikoje ir kitur. Parodos reikala vimai ir kitos smulkesnės detalės bus paskelbtos vėliau. Visais parodą liečiančiais reikalais kreiptis į Romą Bartušką, c/o Lietuvių Foto Archyvas, 2345 West 56-th Street, Chicago, Illinois 60636.

PRANEŠIMAS

Š. m. birželio 15 d. mūsų dienraščiuose tilpo korespondencijos apie Liet. Kar. kūrėjų savanorių s-gos Chicago V. D. skyriaus metinį susirinkimą. Korespondencijose yra kelios paties korespondento išgalvotų teigimų, kurie ne tik neteisingai nušviečia šios sąjungos padėtį, bet ir klaidina kūrėjų savanorius ir mūsų lietuvių visuomenę.

Korespondentų praneša: a) jog savanorių gretoms labai išretėjus, ryšiai su buv. padaliniais (t. y. skyriais) esą nutrukę, b) kad "nauji" rinkimų pakartojimas pasidarys nebeįmanomas ir c) kad Chicago naujai išrinkta skyriaus valdyba "reikalui esant" atstovaus laisvajame pasauly "likusiems ir dar tebegyvenantiems" reikalus (?)

Liet. Kar. kūrėjų savanorių s-gos centro valdyba praneša Amerikoje ir kituose laisvuose kraštuose esančių skyrių bei grandžių nariams savanoriams, o taip pat ir lietuvių visuomenei šiuos faktus:

1) L. K. kūr. savanorių sąjungos veikla nėra paūrusi ir jos ryšiai su skyriais nėra nutrukę.

2) Centro valdybos 3-jų metų kadencija baigiasi š. m. birželio mėn. gale ir šis reikalas bus tvarkomas.

3) Chicago skyriaus narių metinis susirinkimas nėra padaręs tokio Sąjungos įstatams prieštaraujančio nutarimo, jog, reikalui esant, šio skyriaus valdyba atstovaus "likusiems ir tebegyvenantiems" kitų skyrių kūrėjams savanoriams. Tokio pavado (mandato) Chicago skyriaus valdybai nei šio skyriaus nariai, nei tuo labiau korespondentas M. K-na (irgi skyriaus narys) duoti negali.

L. K. Kūrėjų savanorių sąjungos Centro valdyba

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS WASHINGTON REPREZENTACIJOS

Dažnai ne vienam kyla klausimas, ką šiais laikais Lietuvos pasiuntinybė veikia? Suglaustai atsakant: tai reikia pažymėti, kad Pasiuntinybės darbas daugiausia reiškiasi tiesioginiais asmeniškais kontaktais, informacijų suteikimu įvairiais klausimais asmenims, ar įstaigoms, kada Pasiuntinybė kreipiasi ir prašo žinių, informacijų bei literatūros apie Lietuvą, jos problemas.

Be to, Lietuvos atstovas yra nuolatiniame kontakte su Valstybės Departamentu, Lietuvos Diplomatine ir Konsularine Tarnyba, Latvijos ir Estijos bei lietuvių veiksniais. Šalia to Lietuvos atstovas ir p. O. Bačkienė gauna daug įvairių kvietimų iš ambasadų ar oficialių įstaigų dalyvauti priėmimuose bei įvairiuose renginiuose.

Idomi Kinijos Meno Paroda

Chicago Mokslo ir pramonės muziejuje, esančiame prie 57-sios ir Lake Shore Drive, š. m. liepos 7 d. bus atidaryta Kinijos tradicinio meno dailininkų paroda. Parodą rengia Kinijos respublikos tautinis istorijos muziejus (Taipei miesto).

Bus išstatyti dailės kūriniai ir meno dalykai, k. a.: graktūs keramikos dirbiniai, vazos, elegantiški apšėdai ir kit. Taip pat bus įvairių foto nuotraukų iš šių dienų gyvenimo Taivane.

Paroda truks iki š. m. pabaigos. Lankymosi valandos nuo 9:30 iki 5:30 val. Įėjimas į parodą nemokamas.

SUVAŽIUOJA VYČIAI

Lietuvos vyčių 65-tas seimas šiemet vyks rugpjūčio 16-20 dienomis Hotel Syracuse, Syracuse, New York. Suvažiavimą ruošia Syracuse vyčių 140 kuopa. Kuopa kviečia visus lietuvius atvykti ir pasidalinti kultūrinėmis bei dvasinėmis programomis vertybėmis.

Seimo atidaryme priešpiečių metu kalbės Syracuse burmistras Lee Alexander ir apskrities (county) pareigūnas John Mulroy. Civic Center patalpose organizuojamas linksmavakis, kuriame dainuos baritonas kun. Robert Baltch, bus pastatytas lietuviškas vaidinimas "Vargšas Teodas" ir šoks Lazdyno šokėjų grupė iš Rochesterio.

Seimo metu vyks įvairios darbo sesijos švietimo bei viešosios informacijos klausimais. Šeštadienį vakare bus banketas ir šokiai.

Syracuse vyskupas Frank Harrison rugpjūčio 20 d., Nekalto Prasidėjimo katedroje atnaušaus seimo uždarymo mišias. Numatyta, kad su juo koncelebruos arkivysk. Charles Salata iš Oklahoma City ir vysk. Vincentas Brizgas iš Chicago.

Seimo metu vyks golfo turnyras ir ekskursija autobusu po Syracus apylinkes. Atidarymo mišios bus aukojamos šv. Stepono bažnyčioje jos klebono kun. Bernard Garstkos, Syracuse kuopos dvasios vadovo.

Vyčių tikslas - plėsti katalikų tikėjimo gilesnį supratimą bei praktiką, ugdyti nariuose pilietinį pareiškumą ir vystyti meilę lietuvių kalbai bei papročiams, 140 kuopa kviečia visus į seimą Syracuse su viltimi, kad lietuvių bendravimas su lietuviu nuolat plis ir tvirtės.

Dėl smulkesnių informacijų apie seimą prašom kreiptis į suvažiavimo pirmininką Frank Petrauską šiuo adresu: 201 Bennington Drive Syracuse, New York 13205 (tel. 315-492-0669).

Alf. Gailius

Senatorius Robert Dole (Rep. - Kansas) buvo J. A. V. delegatas Europos Saugumo ir Kooperacijos Konferencijoje Belgrade, kur jis oficialiai patvirtino, kad Amerika nepripažįsta Baltijos kraštų okupacijos ir rūpinasi, kad šiuose kraštuose yra laukiamas žmogaus teisės, š. m. balandžio mėn. Amerikos Lietuvių Taryba pareiškė Sen. Dole lietuvių padėką už jo draugiškumą mūsų tautai ir išteikė Lietuvos laisvės sukaktuvinę lentą. Nuotraukoje iš kairės: Prof. Dr. J. Genys, A. L. Tarybos atstovas Washington, A. L. Tarybos vicepirmininkas T. Bistrubas, Sen. R. Dole ir A. L. Tarybos vicepirmininkas dr. K. Šidlauskas.

LAISVOSIOS LIETUVOS Knygų Leidykla

L. L. skaitytojams, užsisakiusiems visus mūsų leidinius ir prisiuntusiems \$ 25,-, gauna žemiau nurodytas knygas. Už pavienes knygas gauna 25% nuolaidos. Užsakymus siųsti "Laisvosios Lietuvos" adresu: 2618 West 71st Str., Chicago, Illinois 60629.

1. PROF. A. VOLDEMARO RAŠTAI	-	\$ 15.00
2. V. Bražėnas SAMOKSLAS PRIEŠ ŽMONIJĄ	-	\$ 2.50
3. J. Gliuda AITVARAI IR GIRIA	-	\$ 4.50
4. A. Kalrys ISTIKIMOJI ŽOLĖ	-	\$ 4.00
5. A. Baronas VĖJAS LEKIA LYGUMA	-	\$ 4.00
6. B. Kemežaitė SUDEVI! AŠ IŠEINU...	-	\$ 4.50

Siunčiu \$ 10 metinei prenumeratai ir prašau siųsti Laisvąją Lietuvą:

Pavardė
Nr., gatvė ir miestas
Valst. Zona

Prašau siųsti susipažinimui
KUPONAS: prašau mane iškirpti ir, užpildžius, pasiųsti L. L. Admin. Ašiu!